

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.12.1
KOM(2011) 824 galutinis

2011/0397 (COD)C7-0457/11

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl antžeminių paslaugų Sąjungos oro uostuose, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva
96/67/EB**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEK(2011) 1439 galutinis}

{SEK(2011) 1440 galutinis}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Bendrosios aplinkybės. 1996 m. Tarybos direktyva

Antžeminės paslaugos – oro uostuose pavienių oro susisiekimo bendrovių reikmėms teikiamos bet kurios su aviacijos veikla susijusios paslaugos, kurios yra svarbi aviacijos grandies dalis. Antžeminės paslaugos apima šias 11 paslaugų kategorijų:

- (1) oro uoste teikiamos administracinės ir priežiūros paslaugos;
- (2) keleivių aptarnavimas;
- (3) bagažo tvarkymas;
- (4) krovinių ir pašto tvarkymas;
- (5) orlaivio stovėjimo vietoje teikiamos paslaugos;
- (6) orlaiviams teikiamos paslaugos;
- (7) su degalais ir tepalais susijusios paslaugos;
- (8) orlaivio techninė priežiūra;
- (9) skrydžių paslaugos ir įgulos administravimas;
- (10) antžeminio transporto paslaugos;
- (11) aprūpinimas maistu ir gėrimais.

Efektyvus antžeminių paslaugų teikimas yra svarbus oro uostams, oro susisiekimo bendrovėms ir keleiviams, ir be jų būtų neįmanoma efektyviai naudoti oro transporto infrastruktūrą bei apskritai užtikrinti aviacijos sistemos veikimą.

Keletas antžeminių paslaugų rinkos rodiklių. Anot Komisijos ir suinteresuotųjų šalių įvertinimo, antžeminių paslaugų teikimo pajamos (įskaitomos visų kategorijų antžeminės paslaugos) visame pasaulyje yra apie 50 mlrd. EUR. Apskaičiuota, kad šiame sektoriuje Europoje dirba maždaug 60 000 darbuotojų¹. Antžeminių paslaugų kaina oro susisiekimo bendrovėms sudaro 5–12 %² veiklos sąnaudų.

1996 m. Europos bendrija priėmė Tarybos direktyvą 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką. Direktyva buvo pirmas etapas laipsniškai atveriant ir derinant patekimą į antžeminių paslaugų rinką.

¹ Įvertinimą atliko IAHA (nepriklausomų antžeminių paslaugų aviacijai teikėjų asociacija) savo nariams. Ne visi antžeminių paslaugų teikėjai yra IAHA nariai, antžeminių paslaugų teikimo sektoriuje gali dirbti daugiau kaip 110 000 darbuotojų.

² Konsultacijos su suinteresuotomis šalimis ir „Oro transporto rinkos stebėjimo tinklas. Metinės ataskaitos“, žr. adresu http://ec.europa.eu/transport/air/observatory_market/annual_reports_en.htm.

Iš seniau susiklostė taip, kad antžemines paslaugas teikdavo oro uosto veiklos vykdytojai ar oro susisiekimo bendrovės. Šiandien Europoje vis didesnę šių paslaugų dalį teikia specialios bendrovės. Patekimas į antžeminių paslaugų rinką pagal direktyvą grindžiamas šiais principais:

- laisvė užsiimti „saviteika“, t. y. galimybė oro susisiekimo bendrovėms sau teikti antžemines paslaugas bet kuriame komerciniam vežimui atvirame oro uoste neatsižvelgiant į jo oro transporto eismo intensyvumą. Tačiau valstybės narės gali nustatyti, kad oro uostuose, kuriuose per metus aptarnauta ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių, keturių paslaugų kategorijų (bagažo tvarkymo, orlaivio stovėjimo vietoje teikiamų paslaugų, su degalais ir tepalais susijusių paslaugų, krovinių ir pašto tvarkymo) saviteikos teisę turėtų ne mažiau kaip du oro uosto naudotojai;
- laisvė „teikti antžemines paslaugas trečiosioms šalims“, t. y. galimybė antžeminių paslaugų teikėjams teikti paslaugas trečiosioms šalims oro uostuose, kuriuose per metus aptarnauta ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenama ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių. Tačiau valstybės narės gali nustatyti, kad kiekvieną iš keturių minėtų kategorijų ribojamas paslaugas teiktų ne mažiau kaip du teikėjai.

1.2. Pasiūlymo pagrindas

Anot Komisijos pateiktų įvairių direktyvos vertinimų, taikant direktyvą buvo pasiekti pagrindiniai norimi antžeminių paslaugų rinkos ES oro uostuose liberalizavimo tikslai: paslaugos teikėjų skaičius padidėjo, o antžeminių paslaugų kainos apskritai sumažėjo. Be to, pasak oro susisiekimo bendrovių, pagerėjo paslaugos kokybė ir atsirado galimybė rinktis iš didesnio konkurentų skaičiaus.

Nuo direktyvos priėmimo 1996 m. pagrindinės antžeminių paslaugų teikimo sąlygos iš esmės pasikeitė. Atsižvelgiant į sparčiai didėjančią oro transporto eismo intensyvumą ir ribotą pajėgumą, tenka iš naujo kelti oro uostuose teikiamų paslaugų, įskaitant antžemines paslaugas, efektyvumo ir kokybės klausimą, nes jam kaskart skiriama vis daugiau dėmesio.

Europos Sąjungos Bendro Europos dangaus iniciatyvoje, kurią įgyvendinant Europos skrydžių valdymo sistema pertvarkoma pagal būsimas pajėgumo ir saugos reikmes, pripažįstama, kad centrinę infrastruktūrą, pvz., oro uostus, svarbu integruoti į visą sistemą apimančią metodą „nuo vartų iki vartų“. Pastarojo meto statistikos duomenimis, 70 % atveju vėlavimą lemia priežastys, susijusios su pasirengimo reisui trukme oro uostuose. Taikant metodą „nuo vartų iki vartų“ siekiama optimizuoti ir sujungti visus skrydžio etapus, iš oro uosto į oro uostą, įskaitant antžemines paslaugas, norint veiklos rodiklius pagerinti vėlavimo, sąnaudų, poveikio aplinkai ir saugos atžvilgiais.

Be to, kelios viena po kitos kilusios krizės, gerokai sutrikdžiusios oro transportą, patvirtina būtinybę imtis veiksmų. Ekonominė krizė valstybes nares ir sektorių verčia mažinti sąnaudas. Dėl teroristų išpuolių reikia didinti saugumo ir saugos lygį. Pagaliau ne mažiau svarbus dalykas – atšiaurios oro sąlygos verčia dar geriau koordinuoti antžeminę veiklą oro uostuose.

Iš konsultacijų dėl direktyvos ir jos vertinimo (išsamiau žr. toliau) aiškėja, kad galiojantys pagrindiniai teisės aktai nebeatitinka siekiamo tikslo. Nustatyta problema dvejoja: *i) antžemines paslaugas efektyviai teikti trukdo patekimo į rinką bei plėtros kliūtys* ir *ii)*

bendra teikiamų antžeminių paslaugų kokybė atsilieka nuo didėjančių patikimumo, atsparumo, saugos, saugumo ir aplinkosaugos reikalavimų.

1.3. Pasiūlymo tikslas

Prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime ir jo santraukoje išskelti bendras ir konkretūs reglamento priėmimo tikslai. Bendras tikslas – skatinti naudotojams (oro susisiekimo bendrovėms) ir galutiniams naudotojams (keleiviams ir krovinių siuntėjams) ES oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų efektyvumą ir bendrą kokybę.

Konkretūs tikslai:

- (1) užtikrinti, kad oro susisiekimo bendrovės ES uostuose turėtų daugiau galimybių rinktis teikiamas antžemines paslaugas;
- (2) suderinti ir aiškiau išdėstyti nacionalines sąlygas patekti į rinką (patvirtinimai);
- (3) oro uosto lygmeniu užtikrinti vienodas sąlygas antžeminių paslaugų bendrovėms, kurioms taikoma skirtinga reglamentavimo tvarka;
- (4) labiau koordinuoti antžeminių paslaugų teikėjų veiksmus oro uoste (taikant metodą „nuo vartų iki vartų“, oro uosto veiklos vykdytojai ES aviacijos sistemoje veikia kaip antžeminių paslaugų teikimo koordinatoriai);
- (5) aiškiau išdėstyti pagrindinius darbuotojų mokymo ir perkėlimo teisės aktus.

1.4. Galiojančios pasiūlymo srities nuostatos

Pasiūlymas susijęs su reglamento dėl antžeminių paslaugų ES oro uostuose priėmimu. Ketinama priimti naują reglamentą vietoj galiojančios Direktyvos 96/67/EB ir ją panaikinti. Antžeminės paslaugos tiesiogiai nėra reglamentuojamos jokiais kitomis nuostatomis.

1.5. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Ši iniciatyva yra vienas iš veiksmų, būtinų įgyvendinant Bendrą Europos transporto erdvę, apibrėžtą Komisijos baltojoje knygoje „*Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas*“. Reglamentas taip pat yra oro uostų paketo, kuris 2011 m. Komisijos darbo programoje³ pavadintas strategine iniciatyva, dalis, siekiant bendrosios rinkos galimybes panaudoti užtikrinant plėtrą.

³ COM(2010) 623.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2.1. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

2.1.1. *Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas*

2006 m. balandžio 6 d. įvykusiame posėdyje, surengtame po rašytinės konsultavimosi procedūros, Komisija su visomis suinteresuotosiomis šalimis tarėsi dėl įvairių direktyvos persvarstymo galimybių.

2007 m. sausio 24 d. Komisija priėmė direktyvos taikymo ataskaitą⁴, kurioje patvirtinama, kad pagrindiniai direktyvoje iškelti tikslai yra pasiekti, tačiau atkreiptas dėmesys į tam tikras neigiamas tendencijas.

Nuo 2009 m. lapkričio mėn. iki 2010 m. rugsėjo mėn. Komisija su suinteresuotosiomis šalimis konsultavosi dėl antžeminių paslaugų teikimo ES oro uostuose ir direktyvos persvarstymo galimybių.

Sektoriaus socialinio dialogo komiteto (civilinės aviacijos) Antžeminių paslaugų darbo grupės posėdis vyko 2009 m. lapkričio 16 d. Po šio posėdžio trys iš keturių pagrindinių atstovų priėmė bendrą pareiškimą⁵, kuriame raginama tobulinti dabartinę konkursų sistemą ir socialinių sąlygų, kuriomis darbuotojai perkeliami, kai veikla prarandama iš dalies ar visiškai, straipsnį.

2.1.2. *Atsakymų santrauka*

Konsultacijų santrauka ir pavienės pastabos pateiktos šiuo adresu:

http://ec.europa.eu/transport/air/consultations/2010_02_12_directive_96_67_ec_en.htm.

Konsultuojantis paaiškėjo skirtingi įvairių kategorijų suinteresuotųjų šalių interesai.

Oro susisiekimo bendrovės pabrėžė konkurencingesnės rinkos reikalingumą. Oro susisiekimo bendrovės pareiškė esančios patenkintos apskritai padidėjusiomis galimybėmis rinktis antžeminių paslaugų teikėjus pradėjus taikyti direktyvą, tačiau kartu nurodė, kad ši tendencija pastebėta ne visoje Europoje.

Sektoriaus, kuriame užimtumo stabilumas sumažėjo, antžeminių paslaugų bendrovių darbuotojai pabrėžė esant reikalinga spręsti socialinius klausimus (visų pirma darbuotojo perkėlimą) ir išreiškė susirūpinimą pernelyg padidėjusia konkurencija, kurios galėtų paveikti darbo sąlygas.

⁴ COM(2006) 821 galutinis.

⁵ 2011 m. balandžio 7 d. ES verslo sektorių asociacijų, atstovaujančių oro uostams (ACI–Europe), Tarptautinei antžeminių paslaugų aviacijai teikėjų asociacijai ir profsajungoms (Europos transporto federacija ETF) pareiškimas. Pateiktas <https://www.itfglobal.org/files/seealsodocs/28646/Statement%20GH%20ACI%20IAHA%20ETF%2070411.pdf>.

Oro uosto veiklos vykdytojai paragino užtikrinti geresnį koordinavimą oro uostuose ir pareiškė pageidaujantys būti aiškiai pripažinti antžeminių paslaugų teikimo koordinatoriais. Keletas oro uosto veiklos vykdytojų prieštaravo bet kokiam tolesniam rinkos atvėrimui, nes, pasak jų, taip būtų daromas neigiamas poveikis kokybei jų oro uostuose ir padidėtų jų sąnaudos.

Nepriklausomi antžeminių paslaugų teikėjai pabrėžė būtinybę užtikrinti sąžiningesnę skirtingų antžeminių paslaugų teikėjų konkurenciją. Pirmiausia jie ragino nustatyti griežtesnius antžeminių paslaugų teikimo veiklos, kurią vykdo oro uosto veiklos vykdytojai ir oro vežėjai, reikalavimus.

Beveik visos suinteresuotosios šalys ragino gerinti paslaugų kokybę.

2.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Komisijai nuolat stebint, kaip taikoma antžeminių paslaugų direktyva, taip pat buvo atlikta keletas išorės tyrimų, kurių rezultatai pateikti Komisijos svetainėje. Visų pirma pagal 2007 m. spalio 11 d. Europos Parlamento rezoliucijoje⁶ pateiktą prašymą Komisija 2008–2009 m. atliko išsamų direktyvos įgyvendinimo ir jos poveikio tyrimą⁷, kuriame daugiausiai dėmesio skyrė užimtumo, saugos ir saugumo klausimams. 2010 m. Komisija atliko kitą tyrimą dėl galimo šios direktyvos persvarstymo⁸.

2.3. Poveikio vertinimas

Poveikio vertinime pateiktos nagrinėtos įvairios galimybės. Vertinant, kaip Direktyva 96/67/EB galėtų būti persvarstyta, nagrinėti keturi politikos priemonių paketai (kartu su galimybe išlaikyti esamą tvarką).

Taikant politikos priemonių paketą PP1, tvarka būtų patobulinta nedideliais direktyvos pakeitimais ir numatytomis, kur įmanoma, gairėmis. PP1 sandara: visiškas saviteikos rinkos atvėrimas, patvirtinimo reikalavimų gairės, aiškesnės apibrėžtys ir išsamiau apibrėžti apskaitos atskyrimo, centralizuotos infrastruktūros, subrangos ir Oro uosto naudotojų komiteto⁹ reikalavimai. Siekiant užtikrinti oro uosto lygmens koordinavimą, pakete pateikiamos subrangos ir suderintų konkurso kriterijų gairės. Pagal šį priemonių paketą taip pat būtų užtikrinamas būtinas mokymas ir konsultavimasis su darbuotojų atstovais dėl konkursų.

Pagal PP2 dabartinė tvarka būtų gerinama taikant platesnio užmojo priemonių rinkinį. Jį įgyvendinus būtų visiškai atverta saviteikos rinka, o ribojamų paslaugų, kurios dideliuose oro

⁶ 2007 m. spalio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl oro uostų pajėgumų ir antžeminių paslaugų: siekiant veiksmingesnės politikos. (2007/2092(INI)) pateikta <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P6-TA-2007-0433>.

⁷ „Direktyvos 96/97/EB poveikio antžeminiams paslaugoms 1996–2007 m. tyrimas“, Oro uosto mokslinių tyrimų centras, 2009 m. vasario mėn. Pateiktas http://ec.europa.eu/transport/air/studies/doc/airports/2009_02_ground_handling.pdf.

⁸ „Galimas Direktyvos 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką persvarstymas“, Steer Davies Gleave, 2010 m. birželio mėn. Pateiktas http://ec.europa.eu/transport/air/studies/airports_en.htm.

⁹ Oro uosto naudotojų komitetas yra kiekviename oro uoste įsteigiamas oro uosto naudotojų (t. y. oro susisiekimo bendrovių) atstovų komitetas.

uostuose teikiamos trečiosioms šalims, būtinasis teikėjų skaičius padidinamas iki trijų. Kitos numatytos priemonės: abipusis patvirtinimų pripažinimas ir suderinti konkurso kriterijai, geresnis centralizuotos infrastruktūros valdymas, teisinis oro uosto veiklos vykdytojų atskyrimas ir ilgesnė veiklos, dėl kurios skelbiamas konkursas, trukmė. Į paketą įtraukti nauji subrangos reikalavimai, oro uosto veiklos vykdytojo funkcijų vykdant bendrąją veiklą apibrėžtis (ir galimi būtinieji reikalavimai) ir veiklos vykdymo ataskaitų teikimo įpareigojimas. Be to, įtrauktos būtinojo mokymo nuostatos, o valstybėms narėms leista įgyvendinti darbuotojų perkėlimą tokiomis pačiomis sąlygomis, jei teisė teikti paslaugas yra apribota.

PP2' yra panašus į PP2, tačiau jame numatytos kitokios priemonės, taikomos nustatytoje mažiau diskusijų keliančiose problemų srityse. Skirtumas toks: vienu atveju ES lygmeniu nustatomas patvirtinimas, o kitu atveju – būtinieji kokybės reikalavimai.

Taikant PP3 būtų pagerinta dabartinė sistema ir šiuo tikslu taikomos didelio intensyvumo politikos priemonės, kad būtų visiškai suderintas teisinis antžeminių paslaugų teikimo rinkos pagrindas: visiškas antžeminių paslaugų rinkos atvėrimas ir vienodas patekimas į rinką užtikrinus geresnį centralizuotos infrastruktūros valdymą, ES patvirtinimo įvedimas, oro uosto veiklos vykdytojo teisės savo oro uoste teikti antžemines paslaugas panaikinimas. Dėl oro uosto veiklos koordinavimo į paketą įtraukti nauji subrangos reikalavimai, oro uosto veiklos vykdytojo funkcijų vykdant bendrąją veiklą apibrėžtis (ir galimi būtinieji reikalavimai) ir veiklos vykdymo ataskaitų teikimo įpareigojimas. Šiame pakete numatytas visiškas darbuotojų perkėlimas pagal konkurso procedūras ir pagrindinių darbuotojų licencijavimas.

Atsižvelgus į Poveikio vertinimo tarybos rekomendacijas, didžiausi padaryti pakeitimai yra susiję su nuostatomis dėl būtinybės aiškiau apibrėžti problemą, socialinės apsaugos nuostatų dėl darbuotojų perkėlimo paaiškinimu, įvairių įmanomų politikos galimybių taikymu ir išsamesniu politikos galimybių nagrinėjimu.

Poveikio vertinime yra įrodyta, kad nustatytus tikslus visiškai atitinka tik PP2. Reikia užtikrinti tinkamą socialinio ir ekonominio poveikio pusiausvyrą. Šis pasiūlymas grindžiamas šiuo politikos priemonių paketu.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Pasiūlymo santrauka

Visiškas saviteikos rinkos atvėrimas ir paslaugos teikėjų mažiausio skaičiaus dideliuose oro uostuose padidinimas iki trijų

Pagal Direktyvą 96/67/EB valstybės narės turi teisę nustatyti apribojimą, kad saviteikos veiklą vykdytų ar antžemines keturių kategorijų paslaugas trečiosioms šalims teiktų ne daugiau kaip du teikėjai. Todėl tam tikruose oro uostuose oro susisiekimo bendrovės gali rinktis tik iš dviejų kiekvienos iš šių paslaugų teikėjų ir ne visada turi saviteikos leidimą.

Kiekvienam oro uosto naudotojui turėtų būti leidžiama vykdyti saviteiką. Be to, dideliuose oro uostuose, kuriais per metus pasinaudoja ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenama ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių, trečiosioms šalims antžemines paslaugas teikiančių įgaliotųjų teikėjų skaičius neturėtų būti mažesnis kaip trys.

Abipusis patvirtinimų pripažinimas pagal suderintus reikalavimus

Trys ketvirtadaliai valstybių narių taiko patvirtinimo sistemą, todėl galioja gausybė įvairių administracinių reikalavimų, kurių turi laikytis antžeminių paslaugų teikėjai ar saviteiką vykdančios oro uostų naudotojai. Abipusis nacionalinių patvirtinimų pripažinimas taikant suderintus reikalavimus sumažintų veiklos vykdytojų administracines sąnaudas ir kliūtis patekti į rinką.

Geresnis centralizuotos infrastruktūros¹⁰ valdymas

Centralizuota infrastruktūra yra svarbi teikiant antžemines paslaugas. Jeigu neparengtas aiškus teisinis pagrindas, antžeminių paslaugų teikimo rinkoje gali atsirasti konkurencijos iškreipimų. Į pasiūlymą įtraukta aiškus teisinis pagrindas, kaip apibrėžti centralizuotą infrastruktūrą ir nustatyti mokesčius, kuriuos už naudojimąsi centralizuota infrastruktūra turi mokėti antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro susisiekimo bendrovės.

Oro uostų ir juose vykdomos antžeminių paslaugų teikimo veiklos teisinis atskyrimas

Jeigu uostas pats teikia antžemines paslaugas, turėtų būti užtikrinama, kad teikiant antžemines paslaugas oro uoste nebūtų netinkamai pelnomasi iš oro uosto valdymo veiklos.

Antžemines paslaugas teikiančių oro uostų dabartinę apskaitos atskyrimo sistemą labai sunku kontroliuoti ir laikoma, kad šios sistemos nepakanka sąžiningai konkurencijai efektyviai užtikrinti. Pasiūlyme raginama, kad oro uostuose antžemines paslaugas teikiantys juridiniai asmenys būtų atskirti nuo oro uosto valdymo juridinių asmenų veiklos.

Patobulinta konkurso procedūra

Dabartinis ilgiausias 7 metų trukmės laikotarpis, kuriam pasirenkamas ribojamų antžeminių paslaugų teikėjas, laikomas esąs per trumpas visų pirma antžeminės įrangos amortizacijai. Pasiūlyme ilgiausią laikotarpį numatoma pailginti iki dešimties metų.

Į pasiūlymą įtrauktos kitos ribojamų paslaugų teikėjų pasirinkimo procedūros detalių specifikacijos siekiant užtikrinti suderintą taikymą ir garantuoti, kad pasirinktos bendrovės iš tikrųjų būtų tinkamiausios antžeminėms paslaugoms teikti.

Renkantis ribojamų antžeminių paslaugų teikėją būtina konsultuotis su Oro uosto naudotojų komitetu. Į pasiūlymą įtrauktos Oro uosto naudotojų komiteto darbo tvarkos taisyklės siekiant išvengti bet kokio oro susisiekimo bendrovių, kurios taip pat teikia antžemines paslaugas, interesų konflikto.

Aiškiau išdėstytos subrangos taisyklės

Nors sudarant subrangos sutartis kartais padidinamas būtinas antžeminių paslaugų teikėjų lankstumas, tačiau sudarant subrangos ir pakopinės subrangos sutartis taip pat gali būti apribojamas pajėgumas ir daromas neigiamas poveikis saugai.

Todėl į pasiūlymą įtrauktos aiškios subrangos taisyklės, pagal kurias antžeminių paslaugų teikėjai gali sudaryti subrangos sutartis, tačiau oro uostams ir saviteiką vykdančioms oro

¹⁰ Centralizuota infrastruktūra yra infrastruktūra „antžeminėms paslaugoms, kurių dėl sudėtingumo, išlaidų arba poveikio aplinkai negalima išskirstyti arba dubliuoti, ... teikti“.

bendrovėms paliekama teisė sudaryti subrangos sutartis tik *force majeure* atvejams ir draudžiama sudaryti pakopines subrangos sutartis.

Oro uostą valdančios institucijos funkcijos koordinuojant antžeminių paslaugų teikimą

Oro transportą praėjusiais metais dėl nepalankių oro sąlygų ištikusi krizė padėjo suprasti, kad būtina dar geriau koordinuoti antžeminę veiklą oro uostuose. Iš tikrųjų, tam tikruose oro uostuose buvo užregistruotas žemas atsparumo krizei lygis, taip pat tuomet, kai buvo teikiamos antžeminės paslaugos. Viename oro uoste atsiradę keblumai turi didelį „plitimo“ poveikį visame tinkle, todėl svarbiausia yra padidinti atsparumo lygį susiklosčius nepaprastosioms padėtimis.

Oro uostą valdanti institucija turėtų būti atsakinga už tinkamą antžeminių paslaugų teikimo koordinavimą jos oro uoste. Be to, dideliuose oro uostuose, kurie ypač svarbūs Europos oro susisiekimo tinklui, oro uostą valdanti institucija privalo užtikrinti, kad ši veikla būtų koordinuojama oro uoste taikant bendrojo sprendimų priėmimo tvarką ir parengiant tinkamą nenumatytų aplinkybių planą.

Oro uosto veiklos vykdytųjų atsakomybės už būtinuosius antžeminės veiklos kokybės reikalavimus apibrėžimas deleguotajame teisės akte

Nustatytų reikalavimų neatitinkančios vieno antžeminių paslaugų teikėjo paslaugos gali sutrikdyti oro uosto sistemos veikimą ir padaryti žalos visoms suinteresuotosioms oro susisiekimo sektoriaus šalims. Suinteresuotosios šalys nurodė, kad dabartinės direktyvos trūkumas – neparengti bendrieji būtinieji visiems antžeminių paslaugų teikėjams taikomi kokybės standartai.

Pasiūlyme numatyta nustatyti būtinuosius antžeminių paslaugų teikimo kokybės standartus, kurių turi laikytis visi antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai.

Antžeminių paslaugų teikimo ataskaitų įpareigojimo apibrėžimas deleguotajame teisės akte

Naudojant tinkamus, nepriklausomus ir centralizuotus duomenis apie antžeminių paslaugų teikimą būtų lengviau nustatyti reikiamas būsimas politikos priemones. Turėtų būti reikalaujama, kad antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai teiktų duomenis apie jų teikiamas antžemines paslaugas.

Privalomas būtinasis darbuotojų mokymas

Intensyvaus darbo sektoriuje, koku laikytinas antžeminių paslaugų teikimas, nenutrūkstamas darbuotojų lavinimas ir mokymas daro didelį poveikį paslaugos kokybei. Priešingai, netinkamai išmokus darbuotojus didėja žemos kokybės paslaugų teikimo rizika ir todėl, visų pirma, gali būti padarytas poveikis antžeminių paslaugų saugai ir saugumui. Pasiūlyme nustatomi visiems antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteiką vykdančioms oro susisiekimo bendrovėms taikomi būtinieji mokymo reikalavimai siekiant užtikrinti veiklos saugą ir saugumą bei sukurti vienodas sąlygas veiklos vykdytojams.

Valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti reikalavimą perimti darbuotojus tokiomis pačiomis sąlygomis, jeigu taikoma konkurso procedūra

Pagal Europos Sąjungimo Teisingumo Teismo praktiką¹¹ nevysiškai aišku, kurias priemones valstybėms narėms leidžiama taikyti pakeitus įgaliojimą paslaugų, kurių teikimo teisė ribojama, teikėją.

Didelė darbuotojų kaita antžeminių paslaugų teikimo sektoriuje yra, veikiausiai, iš dalies susijusi su direktyva. Pagal konkurso procedūrą teikti paslaugas, kurių teikimo teisė yra ribojama, pasirinkti teikėjai, yra įgaliojimą veiklą vykdyti tam tikrą apribotą ilgiausią laikotarpį. Todėl atrodo, kad konkursų sistema skatina darbuotojų kaitą. Dėl darbuotojų kaitos galėtų suprastėti antžeminių paslaugų kokybę. Todėl tikslinga paaiškinti darbuotojų perėmimo taisyklės prieš pradėdant taikyti Direktyvą 2001/23/EB dėl verslo įmonių perdavimo ir suteikti valstybėms narėms galimybę užtikrinti tinkamas įdarbinimo ir darbo sąlygas.

3.2. Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 100 straipsniu.

3.3. Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas, jeigu pasiūlymas nepriklauso išimtinai ES kompetencijai.

Pasiūlymo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti, nes oro susisiekimo bendrovės veiklą vykdo bendroje aviacijos rinkoje, o antžeminių paslaugų teikėjai veiklą taip pat vykdo Europos ir tarptautinėje rinkose. Su pagrindiniais antžeminių paslaugų teikimo teisės aktais susijusių klausimų negalima spręsti taikant žemesnio lygmens reglamentavimą. Bet kokie pavieniai veiksmai valstybės narės lygmeniu galėtų pabloginti vidaus rinkos veikimą.

ES veiksmai yra tinkamesni siekiant pasiūlymo tikslų. Europoje taikomos antžeminių paslaugų taisyklės yra esminis Europos teisės aktų priedas, sustiprinantis aviacijos sektoriaus vidaus rinką, nes sąžininga, aiški ir nediskriminacinė antžeminių paslaugų teikimo sistema yra svarbi užtikrinant efektyvių, aukštos kokybės antžeminių paslaugų, kurios aviacijos grandyje atlieka svarbią funkciją, teikimą.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

3.4. Proporcijumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Ekonominės veiklos vykdytojams ir nacionalinėms institucijoms tenkanti papildoma našta tėra būtinoji našta, reikalinga siekiant padidinti antžeminių paslaugų efektyvumą ir bendrą jų kokybę. Nors pasiūlymas susijęs su didelėmis sąnaudomis, kurių pagrindinę dalį sudarytų centralizuotos infrastruktūros valdymo gerinimo, oro uostų teisinio atskyrimo ir įpareigojimo teikti ataskaitas vykdymo sąnaudos, tikimasi, kad šias sąnaudas atsvertų esminė ekonominė ir su kokybe susijusi nauda.

3.5. Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė yra reglamentas. Kitos priemonės nebūtų tinkamos. Atsižvelgiant į naują būtinųjų suderintų kokybės standartų poreikį oro uostuose siekiant taikyti metodą „nuo vartų iki vartų“ ir dar labiau suderinti patekimo į rinką sąlygas, kad būtų užtikrinta sąžiningesnė

¹¹ 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimas byloje C-460/02 Komisija prieš Italiją. Byla C-386/03, Komisija prieš Vokietiją, 2005 m. liepos 14 d.

konkurencija antžeminių paslaugų rinkoje, lankstumas, kuris buvo garantuotas 1996 m. pasirinkus direktyvą, jau nėra pakankamas.

Teisinė priemonė turi būti visuotinai taikoma.

Reglamentas atitinka antžeminių paslaugų rinkų derinimo ES lygmeniu poreikius (nustatyta, kad šis klausimas sprendinamas). Didesnioji nustatytų dabartinio teisinio pagrindo nesklaidumų dalis susijusi su valstybių narių skirtingai vykdomu įgyvendinimu.

Todėl tinkamiausia teisinė priemonė yra reglamentas, nes kitų galimybių nepakaktų, kad pasiūlyti tikslai būtų pasiekti.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi poveikio ES biudžetui.

5. NEPRIVALOMI ELEMENTAI

5.1. Galiojančių teisės aktų panaikinimas

Priėmus pasiūlymą panaikinama galiojanti 1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką.

5.2. Europos ekonominė erdvė

Siūlomas teisės aktas susijęs su EEE, todėl turėtų būti jai taikomas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl antžeminių paslaugų Sąjungos oro uostuose, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva
96/67/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisės akto pasiūlymą perdavę nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyvoje 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką¹⁴ numatyta laipsniškai atverti antžeminių paslaugų rinką;
- (2) oro uostai ir antžeminės paslaugos būtinos norint, kad oro transportas veiktų tinkamai ir yra vienos iš svarbiausių aviacijos grandinės funkcijų; antžeminės paslaugos apima visas su aviacija susijusias ir pavienių oro susisiekimo bendrovių naudai vykdomos antžeminės veiklos rūšis;
- (3) 2010 m. spalio mėn. Briugės aukščiausio lygio susitikime aviacijos klausimais priimtoje deklaracijoje pripažįstama būtinybė reformuoti Sąjungos taisykles siekiant skatinti kiekvienos grandies oro susisiekimo grandinėje (pvz., oro uostų, vežėjų, kitų paslaugų teikėjų) konkurencingumą;
- (4) baltojoje knygoje „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas“¹⁵ patekimo į rinką sąlygų gerinimas ir teikiamų paslaugų kokybės didinimas nurodomas esantis

¹² OL C , , p. .

¹³ OL C , , p. .

¹⁴ OL L 272, 1996 10 25, p. 36.

svarbi sudedamoji dalis užtikrinant piliečių gyvenimo kokybę ir esminė veikla kuriant bendrą Europos transporto erdvę;

- (5) tikėtina, kad toliau laipsniškai atveriant antžeminių paslaugų rinką ir nustačius suderintus antžeminių paslaugų teikimo reikalavimus, padidėtų oro susisiekimo bendrovėms, keleiviams ir krovinių siuntėjams teikiamų antžeminių paslaugų efektyvumas ir bendra kokybė. Šiomis priemonėmis taip pat būtų pagerinama visos oro uoste vykdomos veiklos kokybė;
- (6) todėl atsižvelgiant į naują poreikį parengti būtinuosius suderintus oro uostuose taikytinus kokybės standartus, kad būtų taikomas metodas „nuo vartų iki vartų“ ir taip siekiama įgyvendinti Bendro Europos dangaus sistemą, ir norint užtikrinti tolesnį derinimą bei pasinaudoti visa laipsniško antžeminių paslaugų rinkos atvėrimo nauda, pvz., pagerėjusia antžeminių paslaugų kokybe ir jų efektyvumu, vietoj Direktyvos 96/67/EB turėtų būti priimtas reglamentas;
- (7) neribota galimybė patekti į antžeminių paslaugų rinką yra suderinama su efektyviu Sąjungos oro uostų naudojimu, jeigu taikomos reikiamos apsaugos priemonės. Neribota galimybė patekti į antžeminių paslaugų rinką turėtų būti kuriama laipsniškai ir suderinama su sektoriaus reikalavimais;
- (8) laipsniškai atveriant rinką pagal Direktyvą 96/67/EB buvo pasiekta gerų rezultatų, pvz., padidėjo efektyvumas ir pagerėjo kokybė. Todėl laipsnišką atvėrimą tikslinga tęsti.
- (9) Kiekvienam oro uosto naudotojui turėtų būti leidžiama vykdyti saviteiką. Be to, būtina išlaikyti aiškią ir ribojamąją saviteikos apibrėžtį siekiant užtikrinti, kad nebūtų piktnaudžiaujama trečiosioms šalims teikiamų antžeminių paslaugų rinkoje ir šiai rinkai nebūtų daromas neigiamas poveikis;
- (10) gali būti taikomi saugos, saugumo, pajėgumo ir erdvės prieinamumo apribojimai patekti į tam tikrų kategorijų antžeminių paslaugų rinką. Todėl turėtų būti įmanoma apriboti šių antžeminių paslaugų įgaliojimų teikėjų skaičių;
- (11) tam tikrais atvejais gali būti taikomi tokie saugos, saugumo, pajėgumo ir erdvės prieinamumo apribojimai, kad jais būtų galima pagrįsti tolesnius patekimo į rinką arba saviteikos vykdymo suvaržymus, jeigu šie apribojimai yra tinkami, objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai. Šiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė prašyti leisti taikyti šio reglamento nuostatų išimtis;
- (12) šiomis išimtimis oro uostą valdančiai institucijai turėtų būti siekiama suteikti galimybę pašalinti šiuos apribojimus ar bent juos sumažinti. Šias išimtis turėtų patvirtinti Komisija;
- (13) siekiant išlaikyti efektyvią ir sąžiningą konkurenciją, kai antžeminių paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas, šie tiekėjai turi būti pasirenkami pagal atvirą, aiškią ir nediskriminacinę konkurso procedūrą. Ši procedūra turėtų būti apibrėžta išsamiau;

¹⁵ COM(2011) 144 galutinis.

- (14) renkantis antžeminių paslaugų teikėjus turėtų būti tariamasi su oro uosto naudotojais, nes šiems naudotojams labai svarbi antžeminių paslaugų kokybė ir kaina;
- (15) todėl būtina numatyti, kad oro uosto naudotojai būtų atstovaujami ir su jais būtų tariamasi, visų pirma renkantis įgaliotuosius antžeminių paslaugų teikėjus;
- (16) renkantis antžeminių paslaugų teikėjus oro uoste tam tikromis aplinkybėmis ir susiklosčius konkrečioms sąlygoms turėtų būti įmanoma su viešąja paslauga susijusio išpareigojimo taikymą išplėsti atitinkamos valstybės narės to paties geografinio regiono kitiems oro uostams;
- (17) nėra aiškiai apibrėžta, ar valstybės narės gali reikalauti perimti darbuotojus tuo atveju, kai pakeičiamas antžeminių paslaugų, kurių teikimo teisė ribojama, teikėjas. Dėl nestabilios darbuotojų situacijos galėtų suprastėti antžeminių paslaugų kokybė. Todėl tikslinga paaiškinti darbuotojų perėmimo taisykles prieš pradėdant taikyti Direktyvą 2001/23/EB dėl verslo įmonių perdavimo ir suteikti valstybėms narėms galimybę užtikrinti tinkamas įdarbinimo ir darbo sąlygas;
- (18) siekiant užtikrinti tinkamą ir sklandų oro susisiekimo veiklos vykdymą oro uostuose, garantuoti saugą ir saugumą oro uosto pastatuose, apsaugoti aplinką ir pasirūpinti, kad būtų laikomasi galiojančių socialinių nuostatų ir taisyklių, prieš pradėdant teikti antžemines paslaugas turėtų būti suteikiamas atitinkamas patvirtinimas. Kadangi šiuo metu daugelis valstybių narių taiko antžeminių paslaugų teikimo patvirtinimo sistemas, kurios gerokai skiriasi, turėtų būti įvesta suderinta patvirtinimo sistema;
- (19) siekiant užtikrinti, kad visi paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdytys oro uosto naudotojai būtų ekonomiškai perspektyvūs, geros reputacijos, turėtų tinkamą draudimo apsaugą ir gerai išmanytą antžeminę veiklą bei oro uosto aplinką, ir norint sukurti vienodas galimybes, patvirtinimo suteikimui turėtų būti taikomi būtinieji reikalavimai;
- (20) siekiant efektyviai teikti antžemines paslaugas privaloma užtikrinti laisvą prieigą prie centralizuotos oro uosto infrastruktūros ir nustatyti aiškius pagrindinius teisės aktus, pagal kuriuos būtų apibrėžiama centralizuota infrastruktūra. Tačiau turėtų būti įmanoma rinkti mokesčių už naudojamą centralizuotą infrastruktūrą;
- (21) mokesčiai turėtų būti nediskriminaciniai, o apskaičiavimas turi būti aiškus. Mokesčiai neturėtų būti didesni nei reikalinga centralizuotos infrastruktūros pateikimo sąnaudoms padengti, įskaitant pagrįstą turto pelningumą;
- (22) oro uostą valdanti institucija ir (arba) kita šio oro uosto centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga turėtų reguliariai konsultuotis su oro uosto naudotojais dėl infrastruktūros apibrėžties ir mokesčių dydžio;
- (23) oro uostą valdanti institucija taip pat gali teikti antžemines paslaugas. Kita vertus, priimamais sprendimais oro uostą valdanti institucija gali turėti didelės įtakos antžeminių paslaugų teikėjų konkurencijai, todėl oro uostams turėtų būti taikomas reikalavimas, kad antžemines paslaugas juose teiktų kitas juridinis subjektas nei juridinis infrastruktūrą valdantis subjektas;
- (24) siekdama oro uostams suteikti galimybę vykdyti infrastruktūros valdymo funkcijas, užtikrinti oro uosto pastatuose saugą ir saugumą bei antžeminių paslaugų teikimo atsparumą susiklosčius nepaprastosioms padėtimis, oro uostą valdanti institucija turėtų

būti atsakinga už tinkamą antžeminių paslaugų teikimą oro uoste. Oro uostą valdanti institucija turėtų teikti ataskaitas Eurokontrolės Veiklos rezultatų vertinimo įstaigai, siekiant optimizavimą atlikti konsoliduotai;

- (25) oro uostą valdančiai institucijai, valstybės institucijai ar bet kuriai kitai oro uostą kontroliuojančiai įstaigai taip pat turėtų būti suteikiami įgaliojimai nustatyti oro uosto infrastruktūros tinkamam veikimui būtinas taisykles;
- (26) reikia apibrėžti privalomus būtinuosius kokybės standartus, kuriuos turi atitikti antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai, siekiant užtikrinti bendrą paslaugų kokybę ir sukurti vienodas veiklos sąlygas paslaugų teikėjams;
- (27) siekiant gerinti visos aviacijos grandinės veiklos rodiklius ir įgyvendinti metodą „nuo vartų iki vartų“, antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai turėtų Komisijai teikti savo veiklos rodiklių ataskaitas;
- (28) daug darbo reikalaujantiame, pavyzdžiui, antžeminių paslaugų teikimo, sektoriuje nenutrūkstamas darbuotojų lavinimas ir mokymas daro didelį poveikį paslaugos kokybei. Todėl turėtų būti nustatyti būtinieji mokymo reikalavimai siekiant užtikrinti veiklos kokybę, t. y. patikimumą, atsparumą, saugą ir saugumą, ir sukurti vienodas sąlygas veiklos vykdytojams;
- (29) sudarant subrangos sutartis didinamas antžeminių paslaugų teikėjų lankstumas. Vis dėlto sudarant subrangos sutartis ir pakopinės subrangos sutartis taip pat gali būti apribojamas pajėgumas ir sumažėti sauga bei saugumas. Todėl subrangos sutarčių sudarymas turėtų būti apribotas ir aiškiau išdėstytos subrangos sutarčių sudarymo taisyklės;
- (30) šiame reglamente nustatytos teisės trečiųjų valstybių antžeminių paslaugų teikėjams ir trečiųjų valstybių saviteiką vykdančioms oro uosto naudotojams turėtų būti suteikiamos griežtai laikantis abipusiškumo reikalavimų. Jeigu abipusiškumas neužtikrinamas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai nuspręsti, ar valstybė narė arba valstybės narės turėtų panaikinti šių teisių, kurios suteiktos minėtiems teikėjams ar naudotojams, galiojimą;
- (31) valstybės narės turėtų išlaikyti įgaliojimus, leidžiančius užtikrinti antžeminių paslaugų įmonės darbuotojų atitinkamą socialinės apsaugos lygį;
- (32) siekiant užtikrinti, kad antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteiką vykdančioms oro uosto naudotojams būtų taikomi suderinti draudimo reikalavimai, pagal Sutarties 290 straipsnį įgaliojimai priimti teisės aktus dėl draudimo reikalavimų, taikomų antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteiką vykdančioms oro uosto naudotojams, turėtų būti suteikti Komisijai. Siekiant užtikrinti, kad būtų taikomi suderinti ir tinkamai atnaujinti įpareigojimai dėl būtinųjų antžeminių paslaugų kokybės reikalavimų ir dėl ataskaitų teikimo, kurį turi vykdyti antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai, įgaliojimai pagal Sutarties 290 straipsnį priimti teisės aktus dėl antžeminių paslaugų būtinųjų kokybės standartų specifikacijų ir dėl ataskaitų, kurias teikti įpareigoti antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteiką vykdančios oro uosto naudotojai, turinio specifikacijų ir tų ataskaitų platinimo turėtų būti suteikti Komisijai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant

konsultacijas su ekspertais, ir bendradarbiautų su Sektoriaus socialinio dialogo komitetu, įsteigtu pagal Sprendimą 98/500/EB;

- (33) Komisija, ruošdama ir rengdama deleguotus teisės aktus, turėtų užtikrinti, kad tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai laiku ir tinkamai būtų perduodami atitinkami dokumentai;
- (34) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti suteikti Komisijai. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai¹⁶;
- (35) priimant įgyvendinimo sprendimus dėl išimčių, susijusių su antžeminių paslaugų trečiosioms šalims teikimo ir oro susisiektimo bendrovių vykdomos saviteikos rinkos atvėrimo mastu, turėtų būti taikoma patariamoji procedūra, nes šių teisės aktų taikymo sritis gana ribota;
- (36) patariamoji procedūra taip pat turėtų būti taikoma priimant įgyvendinimo sprendimus tuo atveju, kai valstybės narės su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą išplėstų saloje esančiam oro uostui, nes šių teisės aktų taikymo sritis gana ribota;
- (37) nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma priimant įgyvendinimo sprendimus, kuriais visiškai ar iš dalies panaikinama trečiosios valstybės antžeminių paslaugų teikėjų ir oro uosto naudotojų teisė patekti į antžeminių paslaugų rinką valstybių narių teritorijoje;
- (38) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. vienesnio Sąjungos antžeminių paslaugų teisės aktų taikymo, atsižvelgiant į tarptautinį oro susisiektimo pobūdį valstybės narės negali tinkamai pasiekti ir todėl geriau būtų jo siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali imtis priemonių pagal subsidiarumo principą, kaip nustatyta Sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (39) ministrų pareiškimas dėl Gibraltaro oro uosto, dėl kurio susitarta 2006 m. rugsėjo 18 d. Kordoboje įvykusiame Dialogo dėl Gibraltaro forumo pirmajame ministrų susitikime, pakeis 1987 m. gruodžio 2 d. Londone sudarytą bendrą deklaraciją dėl Gibraltaro oro uosto, o visiškai jo laikymasis bus laikomas 1987 m. deklaracijos laikymusi;
- (40) todėl Direktyva 96/67/EB turėtų būti panaikinta,

¹⁶ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I Skyrius. Taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis *Taikymo sritis*

Reglamentas taikomas kiekvienam valstybės narės teritorijoje esančiam oro uostui, kuris atviras komerciniam vežimui ir kuriam taikoma Sutartis.

Šį reglamentą taikant Gibraltaro oro uostui nepažeidžiamos Ispanijos Karalystės ir Didžiosios Britanijos bei Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės atitinkamos teisinės pozicijos ginče dėl suverenių teisių į teritoriją, kurioje yra oro uostas.

2 straipsnis *Apibrėžtys*

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) oro uostas – specialiai orlaiviams leistis, kilti ir manevruoti pritaikytas žemės plotas, įskaitant pagalbinius įrenginius, kurie gali būti reikalingi atliekant pirmiau minėtus veiksmus, siekiant atitikti orlaivių eismo ir paslaugų poreikius, įskaitant pagalbinius, komercinėms oro susisiekimo paslaugoms skirtus įrenginius;
- (b) oro uostą valdanti institucija – institucija, kurios tikslas, kartu vykdant kitokią veiklą arba, priklausomai nuo aplinkybių, tokios veiklos nevykdant, pagal nacionalinės teisės aktus arba įstatymus valdyti ir tvarkyti oro uosto infrastruktūrą bei derinti skirtingų atitinkamame oro uoste arba oro uosto sistemoje dirbančių įmonių veiklą;
- (c) oro uosto naudotojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už keleivių, pašto ir (arba) krovinių vežimą oro transportu į atitinkamą oro uostą arba iš jo;
- (d) antžeminės paslaugos – priede nustatytos oro uosto naudotojams oro uostuose teikiamos paslaugos;
- (e) saviteika – situacija, kai oro uosto naudotojas tiesiogiai pats sau teikia vienos arba daugiau kategorijų antžemines paslaugas ir su trečiąja šalimi nesudaro jokios sutarties toms paslaugoms teikti; pagal šį reglamentą oro uosto naudotojai tarpusavyje trečiosiomis šalimis nelaikomi, jeigu:
 - vienas oro uosto naudotojas turi kontrolinį kito oro uosto naudotojo akcijų paketą arba
 - vienas asmuo turi kiekvieno oro uosto naudotojo kontrolinį akcijų paketą;
- (f) antžeminių paslaugų teikėjas – bet kuris juridinis arba fizinis asmuo, trečiosioms šalims teikiantis vienos arba daugiau kategorijų antžemines paslaugas;

- (g) centralizuota infrastruktūra – konkretūs oro uosto įrenginiai ir (arba) objektai, kurių dėl su aplinka, sąnaudomis ar pajėgumu susijusių priežasčių techniškai negalima padalyti ar pakeisti ir kurių parengtis svarbi ir būtina teikiant tolesnes antžemines paslaugas;
- (h) subrangos sutarčių sudarymas – antžeminių paslaugų teikėjo, kuris yra pagrindinis rangovas, arba, išskirtiniais atvejais, saviteikos veiklą vykdančio oro uosto naudotojo su trečiąja šalimi, vadinama „subrangovu“, sudaryta sutartis, pagal kurią subrangovas privalo teikti vienos ar daugiau kategorijų (ar pakategorių) antžemines paslaugas;
- (i) patvirtinimas – įmonei kompetentingos institucijos suteiktas patvirtinimas teikti antžemines paslaugas, kaip nustatyta patvirtinime;
- (j) nepriklausoma priežiūros institucija – Direktyvos 2009/12/EB 11 straipsnyje nurodyta institucija.

II skyrius. Bendrieji preliminarūs reikalavimai

3 straipsnis

Oro uostą valdanti institucija

1. Jeigu oro uostą valdo ir eksploatuoja ne viena, o kelios atskiros institucijos, šiame reglamente kiekviena iš tų institucijų laikoma oro uostą valdančios institucijos dalimi.
2. Jeigu keliems oro uostams valdyti yra įkurta tik viena valdymo institucija, kiekvienas iš tų oro uostų šiame reglamente laikomas atskiru vienetu.

4 straipsnis

Oro uosto naudotojų komitetas

1. Kiekviename atitinkamame oro uoste įsteigiamas oro uosto naudotojų atstovų ar oro uosto naudotojams atstovaujančių organizacijų komitetas (Oro uosto naudotojų komitetas).
2. Visi oro uosto naudotojai turi teisę dalyvauti Oro uosto naudotojų komiteto veikloje arba, jeigu jie pageidauja, šiame komitete jiems gali atstovauti šiam tikslui paskirta organizacija. Tačiau, jeigu jiems atstovauja tokia organizacija, atitinkamame oro uoste antžeminių paslaugų ji neteikia.
3. Oro uosto naudotojų komitetas raštu nustato savo darbo tvarką, įskaitant balsavimo taisykles.

Į balsavimo taisykles įtraukiamos konkrečios nuostatos, kurias taikant Oro uosto naudotojų komitete būtų išvengta bet kokių interesų konfliktų, galinčių kilti dėl to, kad dalyvauja oro uosto naudotojai, atitinkamame oro uoste teikiantys antžemines paslaugas. Visų pirma, kai su Oro uosto naudotojų komitetu tariamasi vykdant pasirinkimo procedūrą pagal 8 ir 9 straipsnius, oro uosto

naudotojams, pateikusiems prašymus suteikti leidimą teikti vieną ar daugiau antžeminių paslaugų trečiosioms šalims, nesuteikiama teisė balsuoti.

4. Oro uosto naudotojų komitete balsai paskirstomi taip, kad:
 - a) neatsižvelgiant į oro uosto pavienio naudotojo metinį eismo intensyvumą oro uoste šio naudotojo balsavimo teisė neviršija 49 % viso balsų skaičiaus;
 - b) saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų balsavimo teisė neviršija vieno trečdaliao bendro balsų skaičiaus.
5. Oro uostą valdanti institucija užtikrina Oro uosto naudotojų komiteto sekretoriato veiklą.

Jeigu oro uostą valdanti institucija atsisako užtikrinti šio sekretoriato veiklą arba jeigu Oro uosto naudotojų komitetas jam nepitaria, oro uostą valdanti institucija paskiria kitą subjektą, kuriam turi pritarti Oro uosto naudotojų komitetas. Oro uosto naudotojų komiteto sekretoriatas rengia ir tvarko oro uosto naudotojų ar jų atstovų, kurie yra Oro uosto naudotojų komiteto dalis, sąrašą.
6. Oro uosto naudotojų komiteto sekretoriatas parengia kiekvieno Oro uosto naudotojų komiteto posėdžio protokolą. Šiuose protokoluose turi būti tinkamai išdėstomos posėdyje pareikštos nuomonės ir nurodomi balsavimo rezultatai.

III skyrius. Antžeminių paslaugų rinkos atvėrimas

1 SKIRSNIS SAVITEIKA

5 straipsnis Saviteika

Kiekvienas oro uosto naudotojas turi teisę vykdyti saviteiką.

2 SKIRSNIS ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS TREČIOSIOMS ŠALIMS

6 straipsnis Antžeminių paslaugų teikimas trečiosioms šalims

1. Antžeminių paslaugų teikėjams užtikrinama neribota galimybė patekti į antžeminių paslaugų teikimo trečiosioms šalims rinką kiekviename oro uoste, kuriame bent per ankstesnius trejus metus kiekvienais metais aptarnauta ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kurį gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių.
2. 1 dalyje nurodytuose oro uostuose valstybės narės gali apriboti šių kategorijų antžeminių paslaugų įgaliotųjų teikėjų skaičių:
 - a) bagažo tvarkymas;

- b) orlaivio stovėjimo vietoje teikiamos paslaugos;
- c) su degalais ir tepalais susijusios paslaugos;
- d) fizinis atvežamų, išvežamų arba tranzitu perduodamų krovinių ir pašto tvarkymas tarp oro uosto pastato ir orlaivio.

Tačiau valstybės narės neriboja kiekvienos kategorijos antžeminių paslaugų teikėjų skaičiaus mažiau kaip iki dviejų, o oro uostuose, kuriuose bent per ankstesnius trejus metus kiekvienais metais aptarnauta ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kurią gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių, – mažiau kaip iki trijų kiekvienos kategorijos antžeminių paslaugų teikėjų.

3. Oro uostuose, kuriuose paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas iki dviejų ar daugiau teikėjų pagal šio straipsnio 2 dalį ar 14 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, bent vieno iš įgaliotųjų paslaugų teikėjų tiesiogiai ar netiesiogiai nekontroliuoja:
- a) oro uostą valdanti institucija;
 - b) bet kuris oro uosto naudotojas, kuris ankstesniais metais iki šių paslaugų teikėjų pasirinkimo metų pervežė daugiau kaip 25 % oro uosto keleivių ir krovinių;
 - c) institucija, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja oro uostą valdančią instituciją arba kurią kontroliuoja oro uostą valdanti institucija, kaip nurodyta a punkte, arba bet kuris b punkte nurodytas naudotojas.

Kontrolė grindžiama teisėmis, sutartimis ar kitomis priemonėmis, kurios pavienės ar kartu, atsižvelgiant į faktines arba teises aplinkybes, suteikia galimybę daryti lemiamą poveikį paslaugų teikėjui, kaip yra išaiškinęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

4. Jeigu įgaliotųjų paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas pagal 2 dalį, neatsižvelgiant į oro uosto naudotojui paskirtą oro uosto dalį, valstybės narės negali trukdyti oro uosto naudotojui efektyviai rinktis pagal 2 ir 3 dalyse nustatytas sąlygas kiekvienos kategorijos antžeminių paslaugų, kurioms taikomas apribojimas, bent iš:
- dviejų antžeminių paslaugų teikėjų arba
 - trijų antžeminių paslaugų teikėjų oro uostuose, kuriuose bent per ankstesnius trejus metus kiekvienais metais aptarnauta ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių.
5. Jeigu per oro uostą gabenamų krovinių kiekis atitinka šiame straipsnyje nustatytą ribinę vertę, tačiau neviršija atitinkamo ribinio aptarnaujamų keleivių kiekio, šis reglamentas netaikomas tų kategorijų antžeminiams paslaugoms, kurios skirtos tik keleiviams.
6. Visų oro uostų, kuriuose kiekvienais metais bent trejus iš eilės metus aptarnauta ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių ir kuriuose vėliau neviršijama ribinė 2 milijonų aptarnautų keleivių bei gabentų 50 000 tonų krovinių riba, trečiosioms šalims teikiamų antžeminių paslaugų rinka išlaikoma

atvira paslaugų teikėjams bent trejus pirmuosius metus po tų metų, kuriais nebuvo viršyta riba.

7. Visų oro uostų, kuriuose kiekvienais metais bent trejus iš eilės metus buvo aptarnauta ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių ir kuriuose vėliau neviršijama ribinė 5 milijonų aptarnautų keleivių bei gabentų 100 000 tonų krovinių riba, trečiosioms šalims teikiamų antžeminių paslaugų rinka išlaikoma atvira paslaugų teikėjams bent trejus pirmuosius metus po tų metų, kuriais nebuvo viršyta riba.

7 straipsnis

Paslaugų teikėjų pasirinkimas

1. Teikėjai, įgalioti teikti antžemines paslaugas oro uoste, kuriame teikėjų skaičius apribotas pagal 6 straipsnį ar 14 straipsnį, pasirenkami taikant aiškia, atvirą ir nediskriminacinę konkurso procedūrą.
2. Konkursą organizuojanti institucija yra:
 - a) oro uostą valdanti institucija, jeigu ji:
 - neteikia panašių antžeminių paslaugų ir
 - tiesiogiai arba netiesiogiai nekontroliuoja jokios pirmiau minėtos paslaugas teikiančios įmonės, ir
 - nedalyvauja nei vienoje tokioje įmonėje;
 - b) visais kitais atvejais – nuo oro uostą valdančios institucijos nepriklausoma kompetentinga institucija.
3. Oro uosto naudotojų komitetui jokiam pasirinkimo procedūros etape nesuteikiama teisė susipažinti su konkurso dalyvių pateiktais pasiūlymais. Oro uostą valdančiai įstaigai jokiam pasirinkimo procedūros etape nesuteikiama teisė susipažinti konkurso dalyvių pateiktais pasiūlymais, jeigu ši įstaiga nėra konkursą organizuojanti institucija.
4. Pranešusi Komisijai, atitinkama valstybė narė gali į konkurso sąlygas įtraukti su viešąja paslauga susijusio išsipareigojimo reikalavimą antžeminių paslaugų teikėjams, taikomą oro uostams atokiuose ar besivystančiuose jos teritorijos regionuose, kuriuose teikėjai nepageidauja teikti antžeminių paslaugų be valstybės paramos (t. y. išskirtinės teisės ar kompensacinių mokėjimų), tačiau kurių oro uostų prieinamumas ypač svarbus tai valstybei narei. Ši nuostata nepažeidžia ES valstybės pagalbos taisyklių.
5. Konkursas pradedamas kvietimo teikti pasiūlymus paskelbimu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
6. Konkursą organizuojanti institucija paslaugų teikėjus renkasi dviem etapais:
 - a) atrankos procedūra siekiant nustatyti konkurso dalyvių tinkamumą ir

- b) sutarties sudarymo procedūra su įgaliotuoju (-siais) paslaugų teikėju (-ais).

8 straipsnis
Atrankos procedūra

1. Pagal atrankos procedūrą konkursą organizuojanti institucija tikrina, ar konkurso dalyviai atitinka tam tikrus būtinuosius kriterijus. Būtinuosius kriterijus konkursą organizuojanti institucija nustato pasitarusi su Oro uosto naudotojų komitetu ir oro uostą valdančia institucija, jeigu pastaroji nėra konkursą organizuojanti institucija.
2. Taikant būtinuosius kriterijus nustatoma, ar:
 - a) konkurso dalyvis turi pagal patvirtinimo procedūros IV skyrių suteiktą galiojantį patvirtinimą;
 - b) konkurso dalyvis įrodė savo gebėjimą taikyti susijusias nuostatas ir taisykles bei raštu įsipareigoja tai daryti, įskaitant galiojančius darbo teisės aktus, galiojančias kolektyvines sutartis, veiklos oro uoste taisykles ir oro uoste taikomus kokybės reikalavimus.
3. Konkursą organizuojanti institucija parengia atrankos procedūros kriterijus atitinkančių konkurso dalyvių sąrašą.

9 straipsnis
Sutarties sudarymo procedūra

1. Konkursą organizuojanti institucija, taikydama sutarties sudarymo procedūrą, iš atrankos procedūros kriterijus atitinkančių konkurso dalyvių sąrašo pasirenka paslaugos teikėją ir suteikia jam leidimą pasitarusi su Oro uosto naudotojų komitetu bei oro uostą valdančia institucija, jeigu pastaroji nėra konkursą organizuojanti institucija.
2. Renkantis, kuriam paslaugų teikėjui suteikti leidimą, atsižvelgiama į konkurso dalyvių pasiūlymų palyginimą su sutarties sudarymo kriterijų sąrašu. Sutarties sudarymo kriterijai turi būti tinkami, objektyvūs, aiškūs ir nediskriminaciniai. Sutarties sudarymo kriterijus nustato konkursą organizuojanti institucija pasitarusi su Oro uosto naudotojų komitetu ir oro uostą valdančia institucija, jeigu pastaroji nėra konkursą organizuojanti institucija.
3. Sutarties sudarymo kriterijams priskiriama:
 - a) pavyzdiniu sąnaudų apskaičiavimu grindžiamas verslo plano nuoseklumas ir tikėtinumas;
 - b) veiklos kokybės lygis, įvertintas remiantis reprezentatyviuoju skrydžių tvarkaraščiu, įskaitant, jeigu reikia, efektyvų darbuotojų ir įrangos naudojimą, paskutinį bagažo ir krovinio priėmimą, bagažo ir krovinių pristatymo laiką bei ilgiausią pasirengimo reisui trukmę;

- c) materialiujų išteklių tinkamumas, t. y. įrangos parengtis ir jos nekenksmingumas aplinkai;
 - d) žmogiškųjų išteklių tinkamumas, t. y. darbuotojų patirtis, taip pat mokymo ir (arba) kvalifikacijos įgijimo programos tinkamumas;
 - e) informacinių ir ryšio technologijų kokybė;
 - f) organizacijos planavimo kokybė;
 - g) aplinkosaugos rodikliai.
4. Kvietime teikti pasiūlymus ir kituose susijusiuose dokumentuose nurodomas santykinis svartinis sutarties sudarymo kriterijų įvertinimas. Kiekvienam sutarties sudarymo kriterijui taikomas tinkamas vertinimo taškų intervalas. Konkursą organizuojanti institucija gali nustatyti būtinąjį taškų skaičių, kurį už tam tikrą konkretų sutarties sudarymo kriterijų turi gauti konkursą laimėjęs dalyvis. Būtinojo taškų skaičiaus nustatymas yra nediskriminacinis ir aiškiai nurodomas kvietime teikti pasiūlymus ir kituose susijusiuose dokumentuose. Konkursą organizuojanti institucija negali pašalinti nė vieno kvietime teikti pasiūlymus iš pradžių nustatyto sutarties sudarymo kriterijaus, pridėti naujų kriterijų ar jų skirstyti.
5. Leidimas teikti antžemines paslaugas atitinkamame oro uoste suteikiamas didžiausią taškų skaičių surinkusiam konkurso dalyviui, taip pat surinkusiam su tam tikrais sutarties sudarymo kriterijais susijusį būtinąjį taškų skaičių.
6. Taikant sutarties sudarymo procedūrą, nesikonsultuojama su oro uosto naudotojais, kurie yra pateikę antžeminių paslaugų teikimo trečiosioms šalims prašymą ar kurie vykdo saviteikos veiklą.
7. Konkursą organizuojanti institucija užtikrina, kad sutarties sudarymo sprendimas ir šio sprendimo priėmimo priežastys būtų paskelbtos.

10 straipsnis

Pasirinkimo laikotarpis ir veiklos nutraukimas

1. Antžeminių paslaugų teikėjams leidimas suteikiamas mažiausiai septynerių ir daugiausiai dešimties metų laikotarpiui, išskyrus atvejus, kai daromos saviteikos veiklos ir antžeminių paslaugų teikimo trečiosioms šalims išimtyms pagal 14 straipsnio 1 dalį. Kvietime teikti pasiūlymus tiksliai apibrėžiamas paslaugų teikėjams suteikiamo leidimo galiojimo laikotarpis ir veiklos pradžios data.
2. Antžeminių paslaugų teikėjas paslaugas pradeda teikti per vieną mėnesį nuo kvietime teikti pasiūlymus nurodytos datos. Gavusi paslaugų teikėjo prašymą, konkursą organizuojanti institucija tinkamai pagrįstais atvejais ir pasitarusi su Oro uosto naudotojų komitetu šį laikotarpį gali pratęsti ne daugiau kaip šešiais mėnesiais. Pasibaigus šiam laikotarpiui leidimas netenka galios.
3. Konkursą organizuojanti institucija atsizvelgia į leidimo galiojimo laikotarpio pabaigą ir užtikrina, kad po naujo kvietimo teikti pasiūlymus pasirinktam bet kokiam paslaugų teikėjui būtų suteiktas leidimas pradėti vykdyti savo veiklą kitą dieną po

anksčiau pasirinktam (-iems) paslaugų teikėjui (-ams) suteikto leidimo paskutinės galiojimo dienos.

4. Jeigu antžeminių paslaugų teikėjas savo veiklą nutraukia nepasibaigus laikotarpiui, kuriam šiam teikėjui suteiktas leidimas, paslaugų teikėjas pakeičiamas taikant 7, 8, 9 straipsniuose ir šiame straipsnyje aprašytą pasirinkimo procedūrą. Bet kuris savo veiklą nutraukiantis paslaugų teikėjas konkursą organizuojančią atitinkamą instituciją apie savo ketinimą nutraukti veiklą informuoja gerokai iš anksto ir ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki jo pasitraukimo iš oro uosto dienos. Paslaugų teikėjui galima skirti finansines baudas, jeigu konkursą organizuojančiai institucijai jis nepraneša gerokai iš anksto ir jeigu paslaugų teikėjas negali įrodyti *force majeure*.
5. Jeigu paslaugų teikėjas savo veiklą nutraukia nepasibaigus laikotarpiui, kuriam jis buvo gavęs leidimą, ir jeigu pasitraukdamas iš oro uosto paslaugų teikėjas konkursą organizuojančiai institucijai nesuteikia pakankamai laiko naujam paslaugų teikėjui pasirinkti ir dėl to šiame oro uoste laikinai atsiranda tam tikrų antžeminių paslaugų teikimo monopolija, netaikydama 7, 8, 9 straipsniuose ir šiame straipsnyje nustatytos pasirinkimo procedūros valstybė narė antžeminių paslaugų teikėjui ribotam (ne ilgesniam kaip dešimties mėnesių) laikotarpiui suteikia leidimą teikti antžemines paslaugas šiame oro uoste.
Jeigu valstybei narei šiam ribotam laikotarpiui nepavyksta rasti antžeminių paslaugų teikėjo, valstybė narė monopolinių antžeminių paslaugų, kurios laikinai teikiamos kaip monopolinės, kainas reguliuoja tol, kol oro uoste antžeminių paslaugų teikti nepradedą kiti teikėjai.
6. Konkursą organizuojanti institucija Oro uosto naudotojų komitetą ir, jeigu reikia, oro uostą valdančią instituciją informuoja apie sprendimus, priimtus pagal 7, 8 ir 9 straipsnius ir šį straipsnį.
7. 7, 8 ir 9 straipsnių ir šio straipsnio nuostatos netaikomos sudarant viešųjų pirkimų sutartis ir skiriant koncesijas, kurių atžvilgiu taikomos kitos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

11 straipsnis

Antžemines paslaugas teikianti oro uostą valdanti institucija

1. Jeigu antžeminių paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas pagal 6 straipsnį, oro uostą valdanti institucija gali pati teikti antžemines paslaugas jai netaikant 7–10 straipsniuose aprašytos pasirinkimo procedūros. Be to, netaikydama šios procedūros ji gali įmonei suteikia leidimą teikti antžemines paslaugas atitinkamame oro uoste:
 - a) jeigu šią įmonę oro uostą valdanti institucija kontroliuoja tiesiogiai ar netiesiogiai;
 - b) jeigu įmonė kontroliuoja ją tiesiogiai ar netiesiogiai.
2. Jeigu oro uostą valdanti institucija, teikianti antžemines paslaugas pagal 1 dalį, nebeatitinka 1 dalies sąlygų, šis paslaugų teikėjas jam netaikant reikalavimo dėl 7–10 straipsniuose nustatytos pasirinkimo procedūros antžemines paslaugas gali toliau teikti penkerius metus. Pasibaigus šiam penkerių metų laikotarpiui, paslaugų teikėjas atitinkamą konkursą organizuojančią instituciją informuoja gerokai iš anksto ir ne

vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Paslaugų teikėjui galima skirti finansines baudas, jeigu konkursą organizuojančiai institucijai jis nepraneša gerokai iš anksto ir jeigu paslaugų teikėjas negali įrodyti *force majeure*. Jeigu paslaugų teikėjas savo veiklą nutraukia nepasibaigus penkerių metų laikotarpiui, taikomos 10 straipsnio 4 ir 5 dalys.

12 straipsnis

Darbuotojų teisių apsauga, kai perkeliama paslaugų, kurioms taikomas patekimo į rinką apribojimas, teikimui būtini darbuotojai

1. Šis straipsnis taikomas tik toms antžeminėms paslaugoms, kurių teikėjų skaičių atitinkama valstybė narė apribojo pagal 6 ar 14 straipsnį.
2. Jeigu užbaigus 7–10 straipsniuose nustatytą pasirinkimo procedūrą 1 dalyje nurodytų antžeminių paslaugų teikėjas netenka jam suteikto leidimo teikti šias paslaugas, valstybės narės iš antžeminių paslaugų teikėjo (-ų), kuris (-ie) vėliau ima teikti šias paslaugas, gali reikalauti užtikrinti darbuotojų, kurie anksčiau buvo įdarbinti teikti minėtas paslaugas, teises, kurios jiems turėtų būti suteikiamos, jei būtų atliekamas Tarybos direktyvoje 2001/23/EB¹⁷ apibrėžtas perdavimas.
3. Valstybės narės 2 dalyje nurodytą reikalavimą taiko tik tiems ankstesnio paslaugų teikėjo darbuotojams, kurie dalyvauja teikiant paslaugas, kurias teikti ankstesnis teikėjas neteko leidimo, ir kurie savanoriškai sutinka būti priimti naujo (-ų) paslaugų teikėjo (-ų).
4. Valstybės narės 2 dalyje nustatytą reikalavimą apriboja taip, kad jis būtų proporcingas atsižvelgiant į kitam (-iems) paslaugų teikėjui (-ams) iš tikrųjų perduotos veiklos mastą.
5. Jeigu valstybė narė taiko 2 dalyje nurodytą reikalavimą, į konkurso dokumentus, pateikiamus vykdant 7–10 straipsniuose nustatytą procedūrą, įtraukiamas atitinkamų darbuotojų sąrašas ir pateikiama reikiama išsami informacija apie sutartyse nustatytas darbuotojų teises ir sąlygas, į kurias atsižvelgiant darbuotojai laikomi susijusiais su atitinkamomis paslaugomis.
6. Jeigu antžeminių paslaugų teikėjas oro uosto naudotojui antžeminių paslaugų, kurios yra didelė to paslaugų teikėjo antžeminio aptarnavimo veiklos dalis, nebeteikia tais atvejais, kuriems netaikoma šio straipsnio 2 dalis, arba jei saviteiką vykdantis oro uosto naudotojas nusprendžia saviteiką nutraukti, valstybės narės iš antžeminių paslaugų teikėjo (-ų) arba saviteiką vykdančio oro uosto naudotojo, kuris (-ie) vėliau ima teikti šias paslaugas, gali reikalauti užtikrinti darbuotojų, kurie anksčiau buvo įdarbinti teikti minėtas paslaugas, teises, kurios jiems turėtų būti suteikiamos, jei būtų atliekamas Tarybos direktyvoje 2001/23/EB apibrėžtas perdavimas.
7. Valstybės narės 6 dalyje nurodytą reikalavimą taiko tik tiems ankstesnio paslaugų teikėjo darbuotojams, kurie dalyvauja teikiant paslaugas, kurių nebeteikia ankstesnis

¹⁷ 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo, OL L 82, 2001 3 22, p. 16.

paslaugų teikėjas, ir kurie savanoriškai sutinka būti perimti naujo (-ų) paslaugų teikėjo (-ų) arba saviteiką vykdančio oro uosto naudotojo.

8. Valstybės narės 6 dalyje nurodytą reikalavimą taiko tik tiems saviteiką vykdančio oro uosto naudotojo darbuotojams, kurie dalyvauja teikiant paslaugas, kurių saviteiką vykdančias oro uosto naudotojas nusprendžia saviteiką nutraukti, ir kurie savanoriškai sutinka būti perimti naujo (-ų) paslaugų teikėjo (-ų) arba saviteiką vykdančio oro uosto naudotojo.
9. Valstybės narės 6 dalyje nustatytą reikalavimą apriboja taip, kad jis būtų proporcingas atsižvelgiant į kitam (-iems) paslaugų teikėjui (-ams) ar saviteiką vykdančiam oro uosto naudotojui faktiškai perduotos veiklos mastą.
10. Valstybės narės gali socialiniams partneriams tinkamu lygmeniu pavesti derybų susitarimu nustatyti, kaip faktiškai įgyvendinti šį straipsnį.
11. Valstybės narės praneša Komisijai apie visas priemones, kurių imamasi pagal šį straipsnį.

13 straipsnis *Salų oro uostai*

Pagal 7–10 straipsnius renkantis antžeminių paslaugų oro uoste teikėjus, valstybė narė su viešąja paslauga susijusį išipareigojimo taikymą gali išplėsti kitiems savo oro uostams, jeigu:

- a) tie oro uostai yra salose tame pačiame geografiniame regione; ir
- b) kiekviename iš šių oro uostų per metus aptarnaujama ne mažiau kaip 100 000 keleivių;
- c) ir jeigu šį taikymo išplėtimą patvirtina Komisija.

Sprendimas patvirtinti taikymo išplėtimą yra įgyvendinimo aktas, kuris priimamas taikant 43 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą. Ši nuostata nepažeidžia ES valstybės pagalbos taisyklių.

3 SKIRSNIS SAVITEIKOS VEIKLOS IR ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO TREČIOSIOMS ŠALIMS IŠIMTYS

14 straipsnis *Išimtyt*

1. Jeigu dėl tam tikrų oro uoste prieinamos erdvės ar pajėgumo apribojimų, visų pirma susijusių su oro uosto perkrova ir ploto išnaudojimo koeficientu, neįmanoma atverti rinkos ir (arba) saviteikos veiklos vykdyti taip, kaip nustatyta šiame reglamente, atitinkama valstybė narė gali nuspręsti:

- a) vienos ar daugiau kategorijų antžeminių paslaugų, išskyrus nurodytąsias 6 straipsnio 2 dalyje, teikėjų skaičių visame oro uoste ar jo dalyje apriboti ne mažiau kaip iki dviejų teikėjų, taikant 6 straipsnio 3 dalį;
- b) vienam paslaugų teikėjui paskirti teikti 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos vienos ar daugiau kategorijų antžemines paslaugas oro uostuose, kuriuose per metus aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių arba per kuriuos gabenama ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių;
- c) vienam ar dviem paslaugų teikėjams paskirti teikti 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos vienos ar daugiau kategorijų antžemines paslaugas oro uostuose, kuriuose per metus aptarnaujama ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių arba per kuriuos gabenama ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių, jeigu paslaugų teikėjų skaičių apribojus iki dviejų teikėjų taikoma 6 straipsnio 3 dalis;
- d) saviteiką, kaip nurodyta 5 straipsnyje, paskirti ribotam oro uosto naudotojų skaičiui, jeigu šie naudotojai pasirinkti remiantis tinkamais, objektyviais, aiškiais ir nediskriminaciniais kriterijais.

2. Visų 1 dalyje nurodytų išimčių atžvilgiu:

- a) nurodoma antžeminių paslaugų kategorija ar kategorijos, dėl kurių suteikta išimtis, ir konkretūs prieinamos erdvės ar pajėgumo apribojimai, kuriais grindžiama ši išimtis;
- b) pateikiamas atitinkamas apribojimo pašalinimo priemonių planas.

3. Suteikus išimtis:

- a) neturi būti iškraipoma antžeminių paslaugų teikėjų ir (arba) saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų konkurencija;
- b) jos neturi galioti ilgiau nei būtina.

4. Valstybės narės apie visas išimtis, kurias jos ketina suteikti pagal 1 dalį, Komisijai praneša iki jų įsigaliojimo likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams ir nurodo šių išimčių pagrindimo priežastis.

5. Gavusi pranešimą, Komisija sprendimų dėl išimčių, apie kurias buvo pranešta, santrauką paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kviečia suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas.

6. Komisija atidžiai nagrinėja valstybių narių praneštus sprendimus suteikti išimtis. Šiuo tikslu Komisija atlieka išsamią padėties analizę ir nagrinėja atitinkamas priemones, apie kurias yra pranešusi valstybė narė, siekdama patikrinti, ar tariamas apribojimas iš tikrųjų egzistuoja ir ar neįmanoma atverti rinkos bei (arba) įgyvendinti saviteikos taip, kaip numatyta šiame reglamente.

7. Užbaigusi šį nagrinėjimą ir pasitarusi su atitinkama valstybe, nare Komisija gali patvirtinti valstybės narės sprendimą ar jam prieštarauti, jeigu Komisija laiko tariamą apribojimą nesant įrodytą ar jeigu jis nėra pakankamai dideli, kad juo būtų galima pagrįsti išimtį. Pasitarusi su atitinkama valstybe nare, Komisija taip pat gali prašyti

valstybės narės iš dalies pakeisti išimties taikymo sritį ar jos taikymą apriboti tomis oro uosto dalimis, kuriose buvo įrodytas tariamas apribojimas galiojimas.

8. Komisija sprendimą priima ne vėliau kaip po šešių mėnesių nuo valstybės narės pateikto išsamaus pranešimo ir sprendimas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
9. Šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytas įgyvendinimo sprendimas priimamas taikant 43 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.
10. Valstybių narių pagal 1 dalį suteiktų išimčių galiojimo trukmė negali viršyti trejų metų, išskyrus pagal 1 dalies b ir c punktus suteiktas išimtis. Iki šio laikotarpio pabaigos likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams, valstybė narė dėl kiekvieno prašymo suteikti išimtį priima naują sprendimą, kuriam taip pat taikomos šio straipsnio nuostatos.
11. Valstybių narių pagal 1 dalies b ir c punktus suteiktų išimčių galiojimo trukmė negali viršyti dvejų metų. Tačiau atsižvelgdama į 1 dalyje nurodytas nuostatas valstybė narė gali prašyti, kad šis laikotarpis vieną kartą būtų pratęsiamas dvejais metais. Komisija priima sprendimą dėl šio prašymo. Įgyvendinimo sprendimas priimamas taikant 43 straipsnio 2 dalyje nustatytą patariamąją procedūrą.

15 straipsnis

Konsultacijos su antžeminių paslaugų teikėjais ir oro uosto naudotojais

Oro uostą valdanti institucija dėl šio reglamento taikymo organizuoja savo ir Oro uosto naudotojų komiteto bei antžeminių paslaugų įmonių konsultacijų procedūrą. Šiose konsultacijose, be kita ko, aptariama tų antžeminių paslaugų, kurioms pagal 14 straipsnio 1 dalies b ir c punktus buvo suteikta išimtis, kaina ir šių paslaugų teikimo organizavimas. Per metus surengiamas bent vienas konsultacijų posėdis. Oro uostą valdanti institucija parengia šio posėdžio protokolą, kuris perduodamas Komisijai, jeigu ji pateikia prašymą.

IV skyrius. Patvirtinimo procedūros

16 straipsnis

Visose ES valstybėse narėse pripažįstamo tinkamo patvirtinimo gavimas

1. Oro uostuose, kuriuose kiekvienais metais bent trejus iš eilės metus aptarnauta ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių, jokiai įmonei neleidžiama teikti antžeminių paslaugų kaip antžeminių paslaugų teikėjui ar vykdant saviteikos veiklą, jeigu jai nebuvo suteiktas tinkamas patvirtinimas. Šio skyriaus reikalavimus atitinkančiai įmonei suteikiama teisė gauti patvirtinimą.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria nuo oro uostą valdančios institucijos nepriklausomą kompetentingą instituciją („patvirtinančią instituciją“), atsakingą už patvirtinimo teikti antžemines paslaugas suteikimą.

3. Patvirtinanti institucija nesuteikia patvirtinimo ar neužtikrina jo galiojimo, jeigu nesilaikoma šiame skyriuje nustatytų reikalavimų.

17 straipsnis
Patvirtinimo suteikimo sąlygos

1. Valstybės narės patvirtinanti institucija įmonei suteikia patvirtinimą, jeigu:
 - a) ji įsisteigusi ir įregistruota valstybėje narėje;
 - b) jos organizacijos struktūra tokia, kad patvirtinanti institucija gali įgyvendinti šio skyriaus nuostatas;
 - c) ji atitinka 18 straipsnyje nustatytas finansines sąlygas;
 - d) ji pateikia 19 straipsnyje nustatytus geros reputacijos įrodymus;
 - e) ji atitinka 20 straipsnyje nustatytą darbuotojų kvalifikacijos reikalavimą;
 - f) ji atitinka 21 straipsnyje nustatytus reikalavimus dėl veiklos vadovo;
 - g) ji atitinka 22 straipsnyje nustatytus draudimo reikalavimus.
2. 1 dalies a, c ir d punktai netaikomi saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams, kurie antžeminių paslaugų neteikia trečiosioms šalims. Oro uosto naudotojai, kuriems suteiktas patvirtinimas vykdyti saviteikos veiklą, remdamiesi šiuo patvirtinimu neturi teisės teikti antžeminių paslaugų trečiosioms šalims.
3. Įmonė, pateikusi prašymą gauti patvirtinimą ar gavusi šį patvirtinimą, turi laikytis visų valstybių narių, kuriose ji vykdo veiklą, nacionalinių socialinės apsaugos, aplinkos apsaugos ir oro uosto saugumo nuostatų.

18 straipsnis
Finansinės patvirtinimo suteikimo sąlygos

1. Prašymą gauti patvirtinimą pateikusiai įmonei nepradėtos nemokumo arba panašios procedūros; jai nepaskelbtas bankrotas.
2. Patvirtinanti institucija kruopščiai įvertina, ar prašymą gauti patvirtinimą pateikusiai įmonė gali įrodyti, kad:
 - a) bet kuriuo metu per 24 mėnesių laikotarpį nuo veiklos vykdymo pradžios gali įvykdyti savo faktinius ir galimus tikromis prielaidomis pagrįstus išsipareigojimus; ir
 - b) tris mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios ir neatsižvelgdama į bet kokias vykdančios savo veiklą gautas pajamas ji gali apmokėti pastovias ir veiklos sąnaudas, kurios patiriamos vykdančios veiklą pagal verslo planą ir nustatytas remiantis tikromis prielaidomis.

3. Siekiant atlikti 1 dalyje nurodytą įvertinimą, kiekvienas pareiškėjas pateikia audito patikrintos dviejų ankstesnių finansinių metų apskaitos dokumentus.
4. Siekiant atlikti 2 dalyje nurodytą įvertinimą, kiekvienas pareiškėjas pateikia bent pirmų trejų metų veiklą apimantį verslo planą. Verslo plane taip pat išsamiai nurodomi pareiškėjo finansiniai saitai su visa kita komercine veikla, kurią pareiškėjas vykdo tiesiogiai ar per susijusias įmones. Pareiškėjas taip pat pateikia visą susijusią informaciją, pirmiausia šiuos duomenis:
 - a) numatomą kitų trejų metų buhalterinį balansą, įskaitant pelno ir nuostolio ataskaitą;
 - b) numatomas pirmųjų trejų veiklos metų pinigų srautų ataskaitas ir likvidumo planus;
 - c) išsamią informaciją apie įrangos pirkimo arba išperkamosios nuomos finansavimą, įskaitant, jeigu naudojama išperkamoji nuoma, kiekvienos sutarties nuostatus ir sąlygas, jeigu reikia.

19 straipsnis
Geros reputacijos įrodymas

1. Įmonė, pateikusi prašymą gauti patvirtinimą, mokesčių ir socialinio draudimo įmokų sumokėjimo paskutiniaisiais metais įrodymus pateikia iš tų valstybių narių, kuriose ji vykdo veiklą, arba, jeigu ji Sąjungoje nevykdo veiklos, tada pateikia iš savo kilmės šalies.
2. Įmonė taip pat pateikia įrodymus, kad asmenų, kurie nuolat ir efektyviai valdys įmonės veiklą, reputacija nekelia abejonių arba kad jie nėra paskelbti bankrutavusiais. Patvirtinanti institucija tinkamais valstybių narių piliečių įrodymais laiko valstybės narės, kurioje įmonė yra įsisteigusi ar įregistruota, pateiktus kompetentingų institucijų arba tos valstybės narės, kurioje yra asmens nuolatinė gyvenamoji vieta, išduotus dokumentus, įrodančius, kad šių reikalavimų yra laikomasi.
3. Jeigu įmonės įsisteigimo ar registravimo valstybė narė arba valstybė narė, kurioje yra asmens nuolatinė gyvenamoji vieta, neišduoda 2 dalyje nurodytų dokumentų, juos atstoja priesaika patvirtintas pareiškimas arba – valstybėse narėse, kuriose nėra galimybės pateikti priesaika patvirtinto pareiškimo – oficialus pareiškimas, kurį atitinkamas asmuo pateikia kompetentingai teisminei ar administracinei institucijai arba, jei reikia, notarui ar kompetentingai profesinei organizacijai įmonės įsisteigimo arba registravimo valstybėje narėje ar valstybėje narėje, kurioje yra asmens nuolatinė gyvenamoji vieta. Ši institucija, notaras arba kompetentinga profesinė organizacija išduoda pažymėjimą, patvirtinantį priesaika patvirtinto pareiškimo ar oficialaus pareiškimo autentiškumą.

20 straipsnis
Darbuotojų kvalifikacija

Prašymą gauti patvirtinimą pateikusi įmonė įrodo, kad jos darbuotojai yra turi kvalifikaciją, profesinės patirties ir darbo stažą, būtiną veiklai, dėl kurios įmonė pateikė prašymą, vykdyti.

21 straipsnis
Veiklos vadovas

Prašymą gauti patvirtinimą pateikusi įmonė pateikia atitinkamos veiklos vadovą, į kurią įtraukiama ši informacija:

- a) organizacijos schema, vadovaujantieji darbuotojai, įpareigojimų ir pareigų aprašymas, atsakomybė;
- b) gebėjimas saugiai vykdyti veiklą oro uosto aplinkoje;
- c) įrangos politika;
- d) darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai, atitinkami mokymo reikalavimai ir mokymo planas;
- e) saugos ir kokybės valdymo procedūros;
- f) įprastos antžeminių paslaugų teikimo procedūros, įskaitant koordinavimą su oro uosto naudotojais ir oro uostą valdančia institucija, veiklos koordinavimą ir konkrečios su specialiais užsakovais susijusios paslaugų teikimo procedūros;
- g) ekstremalių situacijų likvidavimo politika;
- h) saugumo valdymo procedūros.

22 straipsnis
Insurance requirements

1. Sąjungoje antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų atsakomybė, susijusi su antžeminio aptarnavimo paslaugomis, apdraudžiama nuo valstybės narės teritorijoje padarytų nuostolių, dėl kurių numatyta atlyginimo teisė.
2. Komisijai suteikiami įgaliojimai deleguotuoju teisės aktu pagal 42 straipsnį išsamiau nustatyti draudimo reikalavimus ir mažiausias sumas.

23 straipsnis
Patvirtinimo galiojimas

1. Patvirtinimas galioja penkerius metus.
2. Patvirtinimas galioja jame nurodytoms kategorijoms ir (arba) pakategorėms.

3. Antžeminių paslaugų teikėjas visada, kai gaunamas prašymas, turi sugebėti kompetentingai patvirtinančiai institucijai įrodyti, kad atitinka visus šio skyriaus reikalavimus.
4. Patvirtinanti institucija stebi atitiktį šio skyriaus reikalavimams. Patvirtinanti institucija bet kuriuo atveju atitiktį šiems reikalavimams persvarsto šiais atvejais:
 - (a) įtarus galimus nesklandumus; arba
 - (b) gavus kitos valstybės narės patvirtinančios institucijos prašymą; arba
 - (c) gavus Komisijos prašymą.
5. Naujas prašymas gauti patvirtinimą pateikiamas, jeigu antžemines paslaugas teikianti įmonė:
 - a) nepradėjo veiklos per dvylika mėnesių nuo patvirtinimo suteikimo; arba
 - b) savo veiklą nutraukė ilgesniam kaip dvylikos mėnesių laikotarpiui.
6. Antžemines paslaugas teikianti įmonė patvirtinančiai institucijai praneša:
 - a) iš anksto apie bet kokį esminį jos veiklos masto pasikeitimą;
 - b) jeigu įmonei pradėta taikyti nemokumo procedūra.

24 straipsnis
Patvirtinimo panaikinimas

1. Patvirtinanti institucija bet kuriuo metu gali panaikinti patvirtinimą, jeigu antžeminių paslaugų teikėjas ar saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas dėl savo paties veiksmų neatitinka šiame skyriuje nustatytų kriterijų. Panaikinimo priežastys pranešamos paslaugų teikėjui ar atitinkamam saviteikos veiklą vykdančiam oro uosto naudotojui ir kitų valstybių narių patvirtinančioms institucijoms.
2. Patvirtinanti institucija panaikina patvirtinimą, jeigu antžeminių paslaugų teikėjas patvirtinančiai institucijai sąmoningai ar neatsakingai perduoda klaidingą informaciją svarbiu klausimu.

25 straipsnis
Sprendimai dėl patvirtinimų

1. Atsižvelgdama į visus turimus įrodymus, patvirtinanti institucija sprendimą dėl patvirtinimo priima kuo greičiau ir ne vėliau kaip per du mėnesius nuo visos būtinos informacijos pateikimo. Apie sprendimą pranešama pareiškėjui ir kitų valstybių narių patvirtinančioms institucijoms. Atsisakius suteikti patvirtinimą, nurodomos tokio sprendimo priežastys.
2. Patvirtinimo galima nesuteikti tik tuo atveju, kai antžeminių paslaugų teikėjas ar saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas dėl savo paties veiksmų neatitinka šiame skyriuje nurodytų kriterijų.

3. Patvirtinimo suteikimo ar jo panaikinimo procedūras paskelbia patvirtinanti institucija, kuri apie tai praneša Komisijai.

26 straipsnis

Abipusis patvirtinimų pripažinimas

Valstybės narės pagal šį skyrių suteiktas patvirtinimas duoda teisę veiklos vykdytojui antžemines paslaugas kaip antžeminių paslaugų teikėjui ar saviteikos veiklą vykdančiam oro uosto naudotojui teikti visose valstybėse narėse laikantis patvirtinime nustatytų sąlygų ir nepažeidžiant patekimo į rinką apribojimų pagal 6 ir 14 straipsnius.

V skyrius. Oro uostą valdančių institucijų ir centralizuotos infrastruktūros įpareigojimai

27 straipsnis

Teisė naudotis centralizuota infrastruktūra ir įrenginiais

1. Šis straipsnis taikomas tik tiems oro uostams, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių.
2. Oro uostą valdanti institucija paskelbia oro uosto centralizuotos infrastruktūros sąrašą.
3. Centralizuotos infrastruktūros valdymą galima patikėti oro uostą valdančiai institucijai ar kitai įstaigai, kuri gali užtikrinti, kad antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai privalėtų naudoti šią infrastruktūrą. Ši infrastruktūra turi būti valdoma aiškiai, objektyviai ir nediskriminuojant.
4. Oro uostą valdanti institucija ar, jeigu reikia, atitinkama valstybės institucija ar bet kokia kita oro uostą valdančią instituciją kontroliuojanti įstaiga, pasitarusi su Oro uosto naudotojų komitetu ir antžemines paslaugas oro uoste teikiančiomis įmonėmis objektyviai nusprendžia, kuri infrastruktūra turi būti centralizuota. Oro uostą valdanti institucija ar, jeigu reikia, atitinkama valstybės institucija arba bet kokia kita oro uostą valdančią instituciją kontroliuojanti įstaiga užtikrina, kad „centralizuotos infrastruktūros“ apibrėžtį atitinkanti bet kuri infrastruktūra ar įrenginys būtų priskirtas šiai infrastruktūrai ir kad ši infrastruktūra ar įrenginys atitiktų šiame skyriuje nustatytus reikalavimus.
5. Jeigu Oro uosto naudotojų komitetas prieštarauja oro uostą valdančios institucijos sprendimui centralizuoti infrastruktūrą ar jos necentralizuoti arba nepritaria centralizavimo mastui, jis gali prašyti atitinkamos valstybės narės nepriklausomos priežiūros institucijos nuspręsti, ar atitinkama infrastruktūra turi būti centralizuojama, ar neturi būti centralizuojama, ir koku mastu.
6. Antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai turi teisę naudoti oro uosto infrastruktūrą, centralizuotą infrastruktūrą ir oro uosto įrenginius būtinu mastu, kad galėtų vykdyti savo veiklą. Oro uostą valdanti institucija

ar, atsižvelgiant į aplinkybes, atitinkama centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga arba, jeigu būtina, valstybės institucija ar bet kokia kita oro uostą valdančią instituciją kontroliuojanti įstaiga, arba, atsižvelgiant į aplinkybes, centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga užtikrina galimybę naudotis šia teise laikantis tinkamų, objektyvių, aiškių ir nediskriminacinių sąlygų.

7. Oro uoste turima erdvė, kurią galima naudoti teikiant antžemines paslaugas, antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams, įskaitant naujus rinkos dalyvius, padalinama tokiu mastu, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis ir būtų užtikrinama sąžininga konkurencija laikantis tinkamų, objektyvių, aiškių ir nediskriminacinių taisyklių bei kriterijų.
8. Jeigu sprendimas dėl centralizuotos infrastruktūros masto pagal šio straipsnio 5 dalį pateikiamas nepriklausomai priežiūros institucijai, taikoma Direktyvos 2009/12/EB 6 straipsnyje nustatyta procedūra.

28 straipsnis

Centralizuotos infrastruktūros ir įrenginių naudojimo mokesčiai

1. Šis straipsnis taikomas tik tiems oro uostams, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių.
2. Jeigu už naudojimąsi centralizuota infrastruktūra ar oro uosto įrenginiais imamas mokestis, oro uostą valdanti įstaiga ar, atsižvelgiant į aplinkybes, centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga užtikrina, kad mokesčio dydis būtų nustatytas remiantis tinkamais, objektyviais, aiškiais ir nediskriminaciniais kriterijais.
3. Oro uostą valdančiai institucijai ar, atsižvelgiant į aplinkybes, centralizuotą infrastruktūrą valdančiai įstaigai suteikiama teisė atgauti savo sąnaudas ir iš sumokamų mokesčių gauti pagrįstą turto pelningumą. Mokesčiai yra atlygis už paslaugas.
4. Pasitarus su Oro uosto naudotojų komitetu ir oro uoste antžemines paslaugas teikiančiomis įmonėmis, visi 1 dalyje nurodyti mokesčiai nustatomi pavienio oro uosto lygmeniu. Oro uostą valdanti institucija ar, atsižvelgiant į aplinkybes, centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga Oro uosto naudotojų komitetui ir antžemines paslaugas oro uoste teikiančioms įmonėms kiekvienais metais pateikia informaciją apie sudedamąsias dalis, į kurias atsižvelgiant nustatomi mokesčiai. Į informaciją įtraukiami bent šie dalykai:
 - a) už mokesčius teikiamų įvairių paslaugų ir siūlomos infrastruktūros sąrašas;
 - b) mokesčių nustatymo metodika;
 - c) bendroji sąnaudų struktūra atsižvelgiant į įrenginius ir paslaugas, už kurias imamas mokestis;
 - d) pajamos iš skirtingų mokesčių, bendros paslaugų, už kurias imami mokesčiai, sąnaudos ir turto pelningumas;

- e) bet koks įrenginiams ir paslaugoms, už kurias imami mokesčiai, valstybės institucijų skirtas finansavimas;
 - f) numatomi bet kokių didelių siūlomų investicijų rezultatai (investicijų poveikis oro uosto pajėgumui).
5. Siekdama įrodyti, kad už centralizuotos infrastruktūros pateikimą, antžeminėms paslaugoms ir esminėms su antžeminių paslaugų teikimu susijusioms paslaugoms būtinos erdvės skyrimą surenkami visi mokesčiai naudojami tik visoms susijusioms sąnaudoms ar jų daliai susigrąžinti, oro uostą valdanti institucija skelbia mokesčių dydį, taip pat išsamų teikiamų paslaugų sąrašą. Jeigu reikia, centralizuotą infrastruktūrą valdanti įstaiga mokesčių dydį, įskaitant išsamų teikiamų paslaugų sąrašą, praneša oro uostą valdančiai institucijai.
 6. Jeigu Oro uosto naudotojų komitetas nepitaria oro uostą valdančios institucijos arba, atsižvelgiant į aplinkybes, centralizuotą infrastruktūrą valdančios įstaigos nustatytam mokesčių dydžiui, šis komitetas gali prašyti atitinkamos valstybės narės nepriklausomos priežiūros institucijos nustatyti mokesčio dydį.
 7. Jeigu sprendimas dėl mokesčių dydžio pagal šio straipsnio 6 dalį pateikiamas nepriklausomai priežiūros institucijai, taikoma Direktyvos 2009/12/EB 6 straipsnyje nustatyta procedūra.

29 straipsnis
Teisinis atskyrimas

1. Oro uostų, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių, oro uostą valdanti institucija ar centralizuotos infrastruktūros valdytojas, jeigu jie trečiosioms šalims teikia antžemines paslaugas, įsteigia atskirą juridinį subjektą šiai antžeminių paslaugų teikimo veiklai vykdyti.

Šis juridinis subjektas savo teisine forma, struktūra ir sprendimų priėmimo tvarka yra nepriklausomas nuo bet kurio su oro uosto infrastruktūra susijusio atitinkamo subjekto, jeigu oro uostą valdanti institucija antžemines paslaugas teikia trečiosioms šalims, ir nuo bet kokio su centralizuota infrastruktūra susijusio subjekto, kai centralizuotos infrastruktūros valdytojas antžemines paslaugas teikia trečiosioms šalims.
2. Oro uostuose, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių, už oro uosto infrastruktūros valdymą ar už centralizuotos oro uosto infrastruktūros valdymą atsakingiems asmenims neleidžiama tiesiogiai ar netiesiogiai būti susijusiems su antžemines paslaugas teikiančio nepriklausomo subjekto bendrovės struktūra.
3. 1 dalyje nurodytas antžemines paslaugas teikiantis juridinis subjektas negali gauti jokių kryžminių subsidijų už vykdomą su oro susisiekimu susijusią veiklą, kurios vykdymas apima oro uosto infrastruktūros valdymą, tais atvejais, kai oro uostą valdanti institucija teikia antžemines paslaugas, arba už vykdomą su oro susisiekimu susijusią veiklą, kurios vykdymas apima centralizuotos oro uosto infrastruktūros

valdymą, tais atvejais, jeigu centralizuotos infrastruktūros valdytojas teikia antžemines paslaugas, kurios antžemines paslaugas teikiančiam juridiniam subjektui suteikia galimybę mažinti kainas, jo nustatytas už trečiosioms šalims teikiamas antžemines paslaugas.

4. Šiame straipsnyje oro uostą valdančios institucijos vykdoma „su oro susisiekimu susijusi veikla“ – bet kokia oro uostą valdančios institucijos atitinkamame jos uoste vykdoma veikla siekiant teikti paslaugas ar infrastruktūrą oro uosto naudotojams, antžeminių paslaugų teikėjams, pvz., rinkti oro uosto mokesčius, skirti infrastruktūrą ir įrenginius, užtikrinti saugumą oro uoste ir taikyti saugos priemones, kad naudodamiesi oro uostu oro uosto naudotojai ir antžeminių paslaugų teikėjai galėtų vykdyti oro transporto ar keleivių vežimo oro transportu veiklą. Su oro susisiekimu nesusijusiai veiklai priskiriama nekilnojamo turto veikla ar bet kuri veikla kitame oro susisiekimo sektoriuje.
5. Pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams nepriklausomas auditorius patikrina padėtį ir viešai paskelbia, ar minėtos kryžminės subsidijos nebuvo taikytos. Jeigu antžemines paslaugas teikiantis juridinis subjektas kryžminių subsidijų gauna iš su oro susisiekimu nesusijusios veiklos, oro uosto infrastruktūrą valdantis subjektas ar centralizuotą oro uosto infrastruktūrą valdantis subjektas įrodo, kad šis finansavimas atitinka 3 dalies nuostatas.

VI skyrius. Veiklos koordinavimas ir kokybė

30 straipsnis

Oro uostą valdančios institucijos veikla koordinuojant antžeminių paslaugų teikimą

1. Oro uostą valdanti institucija yra atsakinga už tinkamą antžeminių paslaugų teikimo koordinavimą jos oro uoste. Oro uostą valdanti institucija, veiklą vykdanči kaip antžeminių paslaugų teikimo koordinatorius, visų pirma užtikrina, kad antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai atitiktų 31 straipsnyje apibrėžtas veiklos oro uoste taisykles.
2. Be to, oro uostuose, kuriuose kiekvienais metais bent trejus metus iš eilės aptarnaujama ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių:
 - a) antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų veikla turi atitikti 32 straipsnyje nurodytus būtinuosius kokybės standartus;
 - b) oro uostą valdanti institucija užtikrina, kad antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų veikla būtų derinama taikant bendrojo sprendimų priėmimo metodą ir parengiant tinkamą nenumatytų aplinkybių planą.
3. Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia ES galiojančių konkurencijos taisyklių.

4. Oro uostą valdanti institucija metinę 2 dalyje nurodytų priemonių taikymo ataskaitą pateikia Eurokontrolės Veiklos rezultatų vertinimo įstaigai. Eurokontrolės Veiklos rezultatų vertinimo įstaiga Komisijai parengia konsoliduotąją ataskaitą.
5. Oro uostą valdanti institucija apie visus jos oro uoste kilusius su antžeminių paslaugų teikėjais ar saviteikos veiklą vykdančiais oro uosto naudotojais susijusius nesklandumus praneša nacionalinei patvirtinančiai institucijai.

31 straipsnis *Veiklos taisyklės*

1. Šiame straipsnyje „veiklos taisyklės“ – bet kokios oro uostą valdančios institucijos, valstybės institucijos ar bet kurios kitos oro uostą valdančios institucijos apibrėžtos taisyklės siekiant užtikrinti tinkamą oro uosto veikimą.
2. Veiklos taisyklės gali nustatyti oro uostą valdanti institucija, valstybės institucija ar bet kuri kita oro uostą valdanti institucija.
3. Veiklos taisyklės atitinka šiuos principus:
 - a) pavieniams antžeminių paslaugų teikėjams ir oro uosto naudotojams jos taikomos nediskriminuojant;
 - b) jos yra susijusios su siekiamu tikslu;
 - c) teisė patekti į rinką arba laisvė vykdyti saviteiką jomis faktiškai nevaržoma daugiau nei nustatyta šiame reglamente.
4. Valstybė narė, gavusi pasiūlymą iš oro uostą valdančios institucijos, prireikus gali:
 - a) antžeminių paslaugų teikėjui ar saviteikos veiklą vykdančiam oro uosto naudotojui uždrausti teikti antžemines paslaugas ar vykdyti saviteikos veiklą, jeigu šis teikėjas ar naudotojas nesilaiko veiklos taisyklių;
 - b) reikalauti, kad antžeminių paslaugų teikėjai oro uoste sąžiningai ir nediskriminuodami dalyvautų vykdamant nacionaliniuose teisės aktuose ar taisyklėse nustatytus su viešąją paslauga susijusius įsipareigojimus, įskaitant įpareigojimą užtikrinti paslaugos nenutrūkstamumą.

32 straipsnis *Būtinieji kokybės standartai*

1. Šiame straipsnyje „būtinieji kokybės standartai“ – antžeminėms paslaugoms taikomi būtinieji kokybės lygio reikalavimai.
2. Oro uostuose, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių, oro uostą valdanti institucija ar, atsižvelgiant į aplinkybes, valstybės institucija arba bet kuri kita oro uostą kontroliuojanti įstaiga nustato būtinuosius antžeminių paslaugų teikimo kokybės standartus.

3. Antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai turi laikytis šių būtinųjų kokybės standartų. Be to, oro uosto naudotojai ir antžeminių paslaugų teikėjai turi laikytis jų sutartyse nustatytų būtinųjų kokybės reikalavimų.
4. Būtinieji kokybės standartai visų pirma taikomi šiems sritims: veiklos rezultatams, mokymui, keleivių informavimui ir pagalbos jiems teikimui, visų pirma, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 261/2004¹⁸, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamente EB Nr. 1107/2006¹⁹, bendrojo sprendimo priėmimo procedūrai, saugai, saugumui, nepaprastosios padėties priemonėms ir aplinkosaugai.
5. Būtinieji kokybės standartai nustatomi sąžiningai, aiškiai, nediskriminuojant ir nepažeidžiant galiojančių Sąjungos teisės aktų, įskaitant reglamentus (EB) Nr. 261/2004 ir (EB) Nr. 1107/2006. Jie atitinka uoste vykdomos veiklos kokybę, yra proporcingi ir aktualūs jos atžvilgiu. Todėl tinkamai atsižvelgiama į taikomų muitinės, oro uosto saugumo ir imigracijos procedūrų kokybę.
6. Būtinieji kokybės standartai turi atitikti Komisijos nustatytas specifikacijas. Komisijai suteikiami įgaliojimai taikant deleguotuosius teisės aktus šias specifikacijas priimti pagal 42 straipsnį.
7. Prieš nustatydamas šiuos standartus, oro uostą valdanti institucija konsultuojasi su Oro uosto naudotojų komitetu ir antžeminių paslaugų teikėjais.

33 straipsnis

Antžeminių paslaugų teikimo ataskaitų rengimo įpareigojimai

1. Oro uostuose, kuriuose bent per trejus iš eilės metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių, antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai apie savo veiklos rezultatus praneša Komisijai.
2. Komisijai suteikiami įgaliojimai taikant deleguotuosius teisės aktus išsamias įpareigojimų teikti ataskaitas turinio ir tų ataskaitų platinimo specifikacijas priimti pagal 42 straipsnį.

34 straipsnis

Mokymas

1. Antžeminių paslaugų teikėjai ir saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai užtikrina, kad teikiant antžemines paslaugas dalyvaujantys visi jų darbuotojai, įskaitant už vadovavimą ir priežiūrą atsakingus darbuotojus, reguliariai išklaustyti konkrečius ir periodinius mokymo kursus siekiant užtikrinti, kad jie gebėtų atlikti jiems paskirtas užduotis.

¹⁸ OL L 46, 2004 2 17, p. 1.

¹⁹ OL L 204, 2006 7 26, p. 1.

2. Kiekvienas teikiant antžemines paslaugas dalyvaujantis darbuotojas išklauso bent dviejų dienų trukmės su darbuotojui paskirtomis užduotimis susijusį mokymo kursą. Kiekvienas darbuotojas, pradėdamas dirbti naują darbą ar jam paskyrus naują užduotį, išklauso reikiamą mokymo kursą.
3. Atsižvelgiant į atitinkamų antžeminių paslaugų teikimą, mokymas apima bent:
 - a) saugumą, įskaitant saugumo kontrolę, veiklos saugumą, įrangos saugumą ir saugumo grėsmės valdymą;
 - b) pavojingus krovinius;
 - c) kontroliuojamosios zonos saugą, įskaitant saugos principus, saugos taisykles, pavojaus tipus, žmogiškuosius veiksnius, kontroliuojamosios zonos žymėjimą ir ženklimą, avarines situacijas, pašalinių objektų žalos prevenciją, darbuotojų apsaugą, vos neįvykusias avarijas ir incidentus bei kontroliuojamos zonos saugos priežiūrą;
 - d) po kontroliuojamąją zoną važinėjančių vairuotojų mokymą, įskaitant bendrąsias pareigas ir procedūras (sumažėjusio matomumo sąlygomis taikomas procedūras), transporto pramonės įrangą, oro uosto taisykles ir eismo zonų bei manevravimo zonų išdėstymą;
 - e) pagalbinės antžeminės įrangos naudojimą ir valdymą, įskaitant jos techninę priežiūrą;
 - f) krovinių kontrolę, įskaitant bendrąjį krovinio ir balanso išmanymą bei patirtį su orlaivio konstrukcija susijusius krovinio apribojimus, važtos pakavimo įrangą, nepakuotų krovinių skyriaus pakrovimą, masės ir centravimo dokumentą, centruotės lenteles ir (arba) grafikus, pakrovimo reikalavimų ataskaitą (LIR), pranešimus apie pakrovimą ir pavojingų krovinių pakrovimo kontrolę;
 - g) funkcinių keleivių aptarnavimo mokymą, įskaitant mokymą naudojant keleivių įlaipinimo trapą ir keleivių informavimą bei pagalbos jiems teikimą pagal reglamentus (EB) Nr. 261/2004 ir (EB) Nr. 1107/2006;
 - h) funkcinių bagažo tvarkymo mokymą;
 - i) orlaivio priežiūros ir pakrovimo mokymą;
 - j) antžeminių orlaivio judėjimą, įskaitant orlaivio antžeminio judėjimo operacijas, įrangos naudojimą, įrangos prijungimo prie orlaivio ir jos atjungimo procedūras, rankinius signalus orlaiviui judant žeme, orlaivio manevravimą ir orlaivio antžeminio judėjimo užtikrinimą;
 - k) krovinių ir pašto tvarkymą, įskaitant vežant krovinius taikomus draudimus ir apribojimus;
 - l) mokymą koordinuoti orlaivio parengimą reisui;
 - m) aplinką, įskaitant išsiliejimo kontrolę, išmetimo valdymą ir atliekų šalinimą;

- n) neatidėliotinas priemonės ir nepaprastosios padėties valdymą;
 - o) ataskaitų teikimo sistemas;
 - p) užsakomasias kokybės kontrolės paslaugas.
4. Kiekvienas antžeminių paslaugų teikėjas ir saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas oro uostą valdančiai institucijai kiekvienais metais pateikia savo mokymo išsipareigojimų laikymosi ataskaitą.

35 straipsnis *Subrangos sutarčių sudarymas*

1. Antžeminių paslaugų teikėjai gali sudaryti subrangos sutartis, nepažeisdami 2, 3 ir 4 dalių nuostatų.
2. Saviteikos veiklą vykdančios oro uosto naudotojai antžeminių paslaugų teikimo subrangos sutartis gali sudaryti tik tuo atveju, kai *force majeure* aplinkybėmis jie laikinai negali vykdyti saviteikos veiklos.
3. Subrangovams neleidžiama sudaryti antžeminių paslaugų teikimo subrangos sutarčių.
4. 11 straipsnio 1 dalyje nurodytas antžeminių paslaugų teikėjas negali sudaryti antžeminių paslaugų teikimo subrangos sutarčių, nebent *force majeure* aplinkybėmis jis laikinai negali teikti šių antžeminių paslaugų.
5. Kiekvienas antžeminių paslaugų teikėjas ir saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas, kuris subrangos sutartis yra sudaręs su vienu ar daugiau subrangovų, užtikrina, kad subrangovai vykdytų antžeminių paslaugų teikėjams šiame reglamente nustatytus išsipareigojimus.
6. Kiekvienas antžeminių paslaugų teikėjas ir saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas, kuris subrangos sutartis yra sudaręs su vienu ar daugiau subrangovų, oro uostą valdančiai institucijai praneša atitinkamų subrangovų pavadinimus ir nurodo jų vykdomą veiklą.
7. Jeigu antžeminių paslaugų teikėjas pagal 7 straipsnyje nustatytą pasirinkimo procedūrą pateikia prašymą suteikti leidimą teikti antžemines paslaugas, šis teikėjas nurodo subrangovų, su kuriais jis ketina sudaryti subrangos sutartis, skaičių, jų vykdomą veiklą ir pavadinimą.

VII skyrius. Tarptautiniai santykiai

36 straipsnis *Santykiai su trečiosiomis valstybėmis*

1. Nepažeisdama tarptautinių Sąjungos išsipareigojimų ir taikydama 43 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, Komisija gali nuspręsti, kad valstybė narė ar

valstybės narės turi imtis priemonių, įskaitant trečiosios valstybės antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų teisės patekti į antžeminių paslaugų rinką šios valstybės narės teritorijoje visišką ar dalinį panaikinimą, siekiant užkirsti kelią diskriminacinei atitinkamos trečiosios valstybės veiklai, jeigu paaiškėja, kad trečioji valstybė patekimo į antžeminių paslaugų ar saviteikos veiklos vykdymo rinką atžvilgiu:

- a) valstybės narės antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams *de jure* ir *de facto* nesuteikia sąlygų, prilygstančių sąlygoms, kurias valstybė narė savo oro uostuose suteikė trečiosios valstybės antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklos vykdytojams; arba
 - b) valstybės narės antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams *de jure* ir *de facto* suteikia ne tokias palankias sąlygas, palyginti su tomis sąlygomis, kurias ji suteikia savo antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams; arba
 - c) kitų trečiųjų valstybių antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams suteikia palankesnes sąlygas, palyginti su valstybės narės antžeminių paslaugų teikėjams ir saviteikos veiklą vykdančioms oro uosto naudotojams suteikiamomis sąlygomis.
2. Trečiosios valstybės antžeminių paslaugų teikėjas ir saviteikos veiklą vykdančias oro uosto naudotojas laikomas fiziniu ar juridiniu asmeniu, apibrėžtu pagal šios trečiosios valstybės teisės aktus, kurio įregistruota buveinė, pagrindinė administracija arba pagrindinė verslo vieta yra šios trečiosios valstybės teritorijoje.
 3. Sąjunga ir (arba) valstybės narės užtikrina, kad antžemines paslaugas trečiosioms šalims teikiantys Sąjungos oro uosto naudotojai ir kiti Sąjungos antžeminių paslaugų teikėjai nebūtų diskriminuojami teisės patekti į rinką trečiosiose valstybėse atžvilgiu.

VIII skyrius. Ataskaitų teikimo ir stebėsenos įpareigojimai

37 straipsnis

Valstybių narių ataskaitų teikimo įpareigojimai

1. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia oro uostų, kuriuose taikomas bent vienas 6 straipsnio 2 dalyje ar 14 straipsnyje nustatytas patekimo į antžeminių paslaugų rinką apribojimas, sąrašą.
2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų, kuriuos valstybė narė yra patvirtinusi pagal IV skyrių „Patvirtinimo procedūra“, sąrašą.

38 straipsnis

Oro uostų sąrašų skelbimas

Iki kiekvienų metų pabaigos Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbia šią informaciją:

- a) Sąjungos oro uostų sąrašą, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 5 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip 100 000 tonų krovinių;
- b) Sąjungos oro uostų sąrašą, kuriuose bent per trejus ankstesnius metus kiekvienais metais buvo aptarnaujama ne mažiau kaip 2 milijonai keleivių ar per kuriuos buvo gabenta ne mažiau kaip ne mažiau kaip 50 000 tonų krovinių;
- c) komerciniam vežimui atvirų Sąjungos oro uostų sąrašą;
- d) oro uostų, kuriuose pagal 6 straipsnio 2 dalį ar 14 straipsnį taikomi apribojimai, sąrašą;
- e) antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų, patvirtintų pagal IV skyrių „Patvirtinimo procedūros“, sąrašą.

39 straipsnis

Vertinimo ir informacinė ataskaita

1. Ne vėliau kaip po penkerių metų nuo šio reglamento taikymo dienos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia jo įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje visų pirma įvertinamas bet koks reikšmingas poveikis antžeminio aptarnavimo paslaugų kokybei, įdarbinimo ir darbo sąlygoms. Į ataskaitą įtraukiamas šis oro uostų imties rodiklių ir kriterijų rinkinys:
 - a) vidutinis antžeminių paslaugų teikėjų Sąjungos oro uostuose skaičius (nurodomi 11 paslaugų kategorijų teikėjai);
 - b) vidutinis saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų skaičius Sąjungos oro uostuose (nurodomi 11 paslaugų kategorijų saviteikos veiklos vykdytojai);
 - c) oro uostų, kuriuose antžeminių paslaugų teikėjų skaičius yra apribotas, skaičius ir apribojimo (-ų) vertė;
 - d) bendrovių, kurioms suteiktas valstybės narės patvirtinimas ir kurios veiklą vykdo kitoje valstybėje narėje, skaičius;
 - e) suinteresuotųjų šalių nuomonė apie patvirtinimo sistemą (patvirtinimo kriterijai, įgyvendinimo klausimai, kaina ir t. t.);
 - f) Sąjungoje veiklą vykdančių antžeminių paslaugų teikėjų ir saviteikos veiklą vykdančių oro uosto naudotojų skaičius (bendras);
 - g) centralizuotos infrastruktūros kaina ir valdymo sistema kiekviename oro uoste;
 - h) kiekviename oro uoste oro uostą valdančiai institucijai tenkanti antžeminių paslaugų verslo rinkos dalis (duomenys nurodomi apie 11 paslaugų kategorijų);
 - i) oro uosto naudotojams, antžemines paslaugas kiekviename oro uoste teikiantiems trečiosioms šalims, tenkanti rinkos dalis (duomenys nurodomi apie visų kategorijų paslaugas);

- j) antžemines paslaugų teikimo saugos incidentai;
 - k) suinteresuotųjų šalių nuomonė apie oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų kokybę, t. y. darbuotojų kompetenciją, aplinką, saugumą ir veiklos koordinavimą (bendrojo sprendimų priėmimo procedūra, nepaprastosios padėties priemonės, mokymas atsižvelgiant į oro uosto aplinką, subrangos sutarčių sudarymas);
 - l) antžemines paslaugas teikiančioms įmonėms taikomi būtinieji kokybės reikalavimai;
 - m) mokymo ypatumai;
 - n) darbuotojų perkėlimas ir jo poveikis užtikrinant darbuotojų apsaugą;
 - o) įdarbinimo ir darbo sąlygos antžeminių paslaugų teikimo sektoriuje.
2. Komisija ir valstybės narės bendradarbiaudamos renka informaciją 1 dalyje nurodytai ataskaitai.
 3. Pagal šią ataskaitą Komisija gali nuspręsti, ar būtina reglamentą persvarstyti.

IX skyrius. Socialinė apsauga

40 straipsnis Socialinė apsauga

Nepažeisdamos šio reglamento taikymo ir laikydamosi kitų Sąjungos teisės aktų nuostatų, valstybės narės gali imtis reikiamų priemonių, kad užtikrintų darbuotojų teisių apsaugą.

X skyrius. Galimybė apskusti sprendimus ar pavienes priemones

41 straipsnis Teisė apskusti sprendimą

1. Valstybės narės arba, jeigu reikia, oro uostus valdančios institucijos užtikrina, kad kiekviena teisėtų interesų turinti šalis galėtų apskusti sprendimus ar pavienes priemones, priimtas pagal 6 straipsnio 2 dalį (antžeminių paslaugų teikimas trečiosioms šalims), 7–10 straipsnius (pasirinkimo procedūra), 13 straipsnį (salų oro uostai), 23 ir 24 straipsnius (patvirtinimo sprendimai), 27 straipsnį (teisė naudotis centralizuota infrastruktūra ir įrenginiais), 28 straipsnį (centralizuotos infrastruktūros ir įrenginių naudojimo mokesčiai), 31 straipsnį (veiklos taisyklės) ir 32 straipsnį (būtinieji kokybės standartai).
2. Skundą galima pateikti nacionaliniam teismui ar valstybės institucijai, išskyrus oro uostą valdančią instituciją, ir, atsižvelgiant į aplinkybes, nepriklausomai nuo oro uostą valdančią instituciją kontroliuojančios valstybės institucijos. Jeigu nustatyta šiame reglamente, skundas pateikiamas nepriklausomai priežiūros institucijai.

XI skyrius. Įgyvendinimo ir įgaliojimų suteikimo nuostatos

42 straipsnis Įgaliojimų suteikimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.
2. 22, 32 ir 33 straipsniuose nurodyti įgaliojimai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo datos.
3. 22, 32 ir 33 straipsniuose nurodytų įgaliojimų suteikimą bet kada gali panaikinti Europos Parlamentas ar Taryba. Panaikinimo sprendimu atšaukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nustatytą dieną. Jis neturi poveikio bet kurio jau įsigaliojusio deleguotojo teisės akto galiojimui.
4. Priėmusi deleguotąjį teisės aktą Komisija jį tuo pat metu perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 22, 32 ir 33 straipsnius priimtas deleguotasis teisės aktas įsigalioja tik tuo atveju, jei Europos Parlamentas arba Taryba nepareiškia prieštaravimo per 2 mėnesius nuo pranešimo apie šį teisės aktą Europos Parlamentui ir Tarybai dienos ar jeigu iki šio laikotarpio pabaigos Europos Parlamentas ir Taryba Komisijai praneša nepareikšiantys jokių prieštaravimų. Šį laikotarpį Europos Parlamentas ir Taryba gali pratęsti 2 mėnesiais.

43 straipsnis Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Reglamente (ES) Nr. 182/2011 apibrėžtas komitetas.
2. Jeigu daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis. Jei komiteto nuomonė turi būti gaunama raštu, ši nuomonės gavimo raštu procedūra nutraukiama be jokio rezultato, jeigu nuomonės pareiškimo laikotarpiu taip nusprendžia komiteto pirmininkas ar paprastoji komiteto narių dauguma paprašo nutraukti šią procedūrą.
3. Jeigu daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komiteto nuomonė turi būti gaunama raštu, ši nuomonės gavimo raštu procedūra nutraukiama be jokio rezultato, jeigu nuomonės pareiškimo laikotarpiu taip nusprendžia komiteto pirmininkas ar paprastoji komiteto narių dauguma paprašo nutraukti šią procedūrą.

XII skyrius. Baigiamosios nuostatos

44 straipsnis Panaikinimas

Direktyva 96/67/EB panaikinama nuo šio reglamento taikymo dienos.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

45 straipsnis Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Iki šio reglamento taikymo dienos pagal Direktyvos 96/67/EB 11 straipsnį pasirinktiems paslaugų teikėjams suteikti įgaliojimai toliau lieka galioti Direktyvoje 96/67/EB nustatytais sąlygomis, kol pasibaigia iš pradžių numatytas pasirinkimo laikotarpis.
2. Oro uostuose, kuriuose pagal Direktyvos 96/67/EB 6 straipsnio 2 dalį vienai paslaugų kategorijai buvo pasirinkti tik du paslaugų teikėjai ir kuriuose pagal šio reglamento 6 straipsnio 2 dalį turėjo būti pasirinkti ne mažiau kaip trys paslaugų teikėjai, pagal šio reglamento 7–13 straipsnius pasirinkimo procedūra organizuojama taip, kad būtų pasirinktas trečias paslaugų teikėjas, galintis veiklą pradėti ne vėliau kaip po metų nuo šio reglamento taikymo dienos.
3. Pagal Direktyvos 96/67/EB 14 straipsnį suteikti patvirtinimai turi galioti toliau, kol baigiasi jų galiojimo laikotarpis, ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip dvejus metus nuo šio reglamento taikymo dienos.
4. Jeigu įmonei suteikiamas patvirtinimas pagal šį reglamentą, ji per du mėnesius paprašo, kad būtų panaikintas pagal Direktyvos 96/67/EB 14 straipsnį jai suteikto bet kurio (-ių) patvirtinimo (-ų) galiojimas. Tačiau jeigu pagal Direktyvos 96/67/EB 14 straipsnį suteikto patvirtinimo galiojimas turi pasibaigti po dviejų mėnesių nuo naujo patvirtinimo suteikimo pagal šį reglamentą, įmonė nėra įpareigota prašyti panaikinti patvirtinimo galiojimą.
5. Šio reglamento 26 straipsnis netaikomas pagal Direktyvos 96/67/EB 14 straipsnį suteiktiems patvirtinimams.

46 straipsnis Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas taikomas nuo 20XX.XX.XX [18 mėnesių nuo jo priėmimo dienos].

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

ANTŽEMINIŲ PASLAUGŲ KATEGORIJŲ SĄRAŠAS

1. Oro uoste teikiamų administracinių ir priežiūros paslaugų pakategorės:
 - 1.1. atstovavimas ir ryšio su vietos valdžios institucijomis arba su bet kuriuo kitu subjektu užtikrinimas, išmokos oro uosto naudotojo vardu ir vietos suteikimas jo atstovo biurams įkurti;
 - 1.2. krovinių kontrolė, pranešimų perdavimas ir telekomunikacijos;
 - 1.3. važtos pakavimo įrangos pakrovimas ir iškrovimas, laikymas ir valdymas;
 - 1.4. visos kitos prieš, per ar po skrydžio, teikiamos priežiūros paslaugos ir visos kitos administracinės paslaugos, kurių prašo oro uosto naudotojas;
2. Keleivių aptarnavimas – visokeriopos informacijos teikimas ir pagalba, įskaitant aptarnavimą, pagal atitinkamus ES keleivių teisėms skirtus teisių aktus teikiamą atvykstantiems, išvykstantiems, į kitą orlaivį persėdantiems arba tranzitu vykstantiems keleiviams, įskaitant bilietų ir kelionės dokumentų kontrolę, bagažo registravimą ir jo vežimą į rūšiavimo vietą;
3. Bagažo tvarkymas – bagažo tvarkymas rūšiavimo vietoje, jo rūšiavimas, paruošimas išsiųsti, pakrovimas į įrenginius, kuriais bagažas iš orlaivio vežamas į rūšiavimo vietą, bei jo iškrovimas iš tų įrenginių ir atvirkščiai, taip pat bagažo vežimas iš rūšiavimo vietos į išdavimo vietą.
4. Krovinių ir pašto tvarkymo pakategorės:
 - 4.1. kroviniai. Fizinis eksportuojamų, perkraunamų iš vieno orlaivio į kitą ir importuojamų krovinių tvarkymas, su tais kroviniais susijusių dokumentų, muitinės formalumų tvarkymas ir bet kokių apsaugos procedūrų taikymas, dėl kurių šalys susitaria arba kurias būtina taikyti atsižvelgiant į aplinkybes;
 - 4.2. paštas. Fizinis gaunamo ir išsiunčiamo pašto, su juo susijusių dokumentų tvarkymas ir bet kurių apsaugos procedūrų, dėl kurių šalys susitaria arba kurias būtina teikti atsižvelgiant į aplinkybes, taikymas.
5. Orlaivio stovėjimo vietoje teikiamų paslaugų pakategorės:
 - 5.1. orlaivio manevravimą žeme jam nusileidus ir ruošiantis pakilti;
 - 5.2. pagalba orlaivį statant stovėjimo vietoje ir atitinkamų įrenginių pateikimas;
 - 5.3. orlaivio ryšio su paslaugų oro uosto kontroliuojamoje zonoje teikėju užtikrinimas;
 - 5.4. orlaivio pakrovimas ir iškrovimas, įskaitant tinkamų įrenginių pateikimą ir jų eksploatavimą, bei įgulos ir keleivių vežimas iš orlaivio į oro uosto pastatą ir atvirkščiai, bagažo vežimas iš orlaivio į oro uosto pastatą ir atvirkščiai;
 - 5.5. varikliams paleisti tinkamų įrenginių pateikimas ir jų naudojimas;

- 5.6. nusileidusių ir besiruošiančių pakilti orlaivių manevravimas ir tinkamų įrenginių pateikimas ir naudojimas;
- 5.7. maisto ir gėrimų vežimas, jų pakrovimas į orlaivį ir iškrovimas iš jo.
6. Orlaiviams teikiamų paslaugų pakategorės:
 - 6.1. orlaivio vidaus ir išorės valymas, tualetų tvarkymas, vandens pristatymas;
 - 6.2. orlaivio salono vėsinimas ir šildymas, sniego ir ledo valymas nuo orlaivio, ledo nutirpdymas nuo orlaivio;
 - 6.3. orlaivio salono pertvarkymas jame įrengiant tinkamą įrangą, tos įrangos saugojimas.
7. Su degalais ir tepalais susijusių paslaugų pakategorės:
 - 7.1. degalų į orlaivius pripylimo arba degalų išpylimo organizavimas ir vykdymas, įskaitant degalų laikymą, taip pat, jeigu jie laikomi greta oro uosto, tiekiamų degalų kokybės ir kiekybės kontrolė;
 - 7.2. tepalų ir kitų skysčių papildymas.
8. Orlaiviui teikiamų techninės priežiūros paslaugų pakategorės:
 - 8.1. įprastinė prieš skrydį atliekama patikra;
 - 8.2. papildomos paslaugos, kurių paprašo oro uosto naudotojas;
 - 8.3. atsarginių dalių ir tinkamos įrangos tiekimas ir jų administravimas;
 - 8.4. išankstinis tinkamos stovėjimo ir (arba) vietos angare užsakymas.
9. Skrydžių paslaugų ir įgulos administravimo pakategorės:
 - 9.1. pasiruošimas skrydžiui išskridimo oro uoste arba bet kurioje kitoje vietoje;
 - 9.2. pagalba skrydžio metu, įskaitant, jeigu būtina, orlaivio skrydžio plano pakeitimą;
 - 9.3. po skrydžio teikiamos paslaugos;
 - 9.4. įgulos administravimas.
10. Antžeminio transporto paslaugų pakategorės:
 - 10.1. įgulos, keleivių, bagažo, krovinių ir pašto vežimo tarp skirtingų to paties oro uosto pastatų organizavimas ir vykdymas, šioms paslaugoms nepriskiriant to paties pobūdžio vežimo tarp orlaivio ir to paties oro uosto teritorijoje esančios bet kurios kitos vietos;
 - 10.2. bet kuris specialus transportas, kurio prašo oro uosto naudotojas.
11. Aprūpinimo maistu ir gėrimais pakategorės:

- 11.1. ryšiai su tiekėjais ir administracinis valdymas;
- 11.2. maisto produktų ir gėrimų bei jiems paruošti būtinos įrangos laikymas;
- 11.3. šios įrangos valymas;
- 11.4. įrangos, gėrimų ir maisto paruošimas bei tiekimas.